

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ОКТОМВРИ 2014 г.

НОВИНИ

Официално беше открита новата академична учебна година на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Паметна плоча на проф. Степан Юринич беше открита в Биологическия факултет

Изцяло реконструираната 243-та аудитория в Ректората посрещна студентите и преподавателите от катедра „Англистиката и американистиката“

Започна издаването на електронни студентски карти

Софийският университет и Националната библиотека подписаха договор за сътрудничество

КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ ФОРУМИ

Международна конференция на тема:
„Детската перспектива за ученето. Радостта да учим“

Девета международна научна конференция
„Драгоманови четения“

В Биологическия факултет се проведе Първа национална конференция по биотехнология

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Участие на учени от Софийския университет в изследванията на Нобеловите лауреати по физика за 2014 г.

Ректорът на СУ се среща с новия посланик на Индия у нас
Рагжеш К. Сачев

НАУКА И БИЗНЕС

Започна стипендиантската програма „За жените в науката“

Европейски ген на предприемача 2014
„Иновации и предприемачество – растеж за Европа“

ОТЛИЧИЯ

Проф. д-р Александър Стойнов бе награден с почетен знак на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с огърлица

Проф. Александър Наумов бе удостоен с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Почетен знак на СУ със синя лента за проф. Красимир Станчев

Проф. Петранка Филева беше награден с Почетния знак на СУ със синя лента

Проф. Игор Мелчук получи „Доктор хонорис кауза“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

С Почетния знак на Софийския университет със синя лента бе удостоен проф. Христо Панайотов

ЧЕСТВАНИЯ

Възпоменателна вечер с концерт със средновековна музика по повод отбелязването на 1000 години от смъртта на цар Самуил

ФНПП отпразнува 30-годишния си юбилей с изложба и мултимедийен спектакъл

Факултетът по журналистика и масова комуникация на Софийския университет отбеляза своята 40-та годишнина

ОТКРИТИ ЛЕКЦИИ

Публична лекция на г-р Ефраим Лапуг

Ректорът на Европейския университетски институт проф. Джоузеф Уайлър изнесе лекция пред студенти и преподаватели на Софийския университет

КУЛТУРА

Представяне на документалния сборник „Държавна сигурност и Вражеските емигрантски организации“

Изложба, посветена на 60-та годишнина на ЦЕРН и 15 години пълноправно участие на България в организацията

Изложба „Калцитите на България“

Представяне на документалния сборник „ДС и „Вражеските“ радиостанции“

Културният център на Софийския университет отбеляза своя 5-годишен юбилей

ПРОЕКТИ

Стартират квалификационни курсове за академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“

Четири проекта са одобрени за финансиране в рамките на втората проектна сесия на Университетския фонд за стратегическо развитие

КОНКУРСИ

Програма „Сасакава“ към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ обявява конкурс за еднократни докторантски стипендии в размер до 2000 щатски долара

ОФИЦИАЛНО БЕШЕ ОТКРИТА НОВАТА АКАДЕМИЧНА УЧЕБНА ГОДИНА НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

С тържествена церемония бе открита новата академична учебна 2014/2015 година на най-старото и авторитетно висше училище в България. Празникът започна с поднасяне на венци пред статуите на Евлоги и Христо Георгиеви от ректора проф. дин. Иван Илчев и Академическия съвет на СУ. На официалната церемония в Аулата присъстваха министър-председателят на служебното правителство проф. Георги Близнашки, министрите на образованието и науката и на културата в служебното правителство доц. Румяна Коларова и доц. Мартин Иванов, президентът Желю Желев, посланици, учени, преподаватели и студенти.

Ректорът на Софийския университет „Св. Климент

Охридски“ проф. дин Иван Илчев откри тържествената церемония в Аулата с думите: „Млади хора, радваме се, че сме заедно. Че сте направили първата крачка, за да докоснете поне някои от мечтите си. От днес насетне обръщението към вас ще бъде «колега». Получавате го в аванс. Повечето от тези, които са били тук преди вас, са го изпълвали със съдържание. От вас зависи да бъдете достойни за него“.

Ректорът подчерта, че новите студенти прекрочват прага на университет, който неизменно стои начело на всички национални класации за най-добро висше училище. Проф. Илчев призова студентите да полагат сериозни усилия през идните години, за да вървят напред, а заедно с тях напред да върви и техният университет.

«Ставате част от Университет, който за свое мото е избрал «Знанието прави силата». Можем да го кажем и инак - знанието побеждава силата, невежата арогантна сила, която за съжаление, в последните десетилетия се пъчи на преден план у нас. Не е лесно, знанието у нас начесто е пог-

ложено на присмех, на недоверие от тези, които не са достойни за него», отбеляза още ректорът.

Проф. Илчев предупреди младите си колеги, че им предстои да слушат лекции в университет, в който ще опитат да ги научат как да мислят, а не какво да мислят, в университет, който държи на националните традиции, който се бори да поддържа националната идентичност в епохата на глобализацията, който иска да не забравяме предходниците си. «Ще ви учим, че когато имаш достатъчно, за да живееш добре, трябва да имаш и нещо, за което да живееш. Въпросът е докато се борим да живеем добре, да не пропуснем нещата, заради които трябва да се живее», допълни проф. Илчев.

Той призова студентите да посетят най-напред Университетската библиотека, втора по големина и първа по ресурси научна библиотека у нас, която през последните години бе модернизирани.

В словото си ректорът на СУ обърна внимание на събитията в Университета от изминалата седмица, когато колегията имаше възможност да се срещне с представители на три от най-важните аспекти на световната култура. Почетни гости на най-старото висше училище в България през изминалите дни бяха главният библиотекар и директор на Ватиканската библиотека Жан-Луи Брюгес, благодарение на когото успяхме да влезем в съприкосновение с хилядолетната католическа култура. Гост на Софийския университет беше и световноизвестната проф. Юлия Кръстева, представител на най-новата вълна в световната култура. Нобеловият лауреат за литература за 2012 г. китайският писател Мо Йен получи почетното звание «Доктор хонорис кауза» на Софийския университет и чрез него академичната общност се докосна до един нов аспект – съвременната култура на Азия. „Едва ли има друго място

България, в което да има подобен интелектуален кипеж», отбеляза проф. Илчев.

В края на месец септември Софийският университет застана начело на две изключително важни университетски мрежи - Асоциацията на балканските университети и Конесорциума «Китай-Централна и Източна Европа»; преподавател от Софийския университет оглави европейската мрежа на катедрите «Жан Моне», финансирана от ЕС; за първи път в историята на българското висше образование ректор на Софийския университет бе поканен да прочете тържествената встъпителна лекция за началото на учебната година във важен турски университет. «Всичко това е свидетелство за авторитета, с който се ползват вашите преподаватели и извън родината ни», подчерта проф. Илчев.

Ректорът изказа благодарност към най-големите спонсори на Университета през последната година - фондация «Америка за България», Прокредит банк, многобройните фирми, които работят в сферата на ИТ технологиите и които помогнаха за модернизиранието на учебните

зали в Ректората, в Стопанския факултет, във Факултета по математика и информатика, във Факултета по химия и фармация. С помощта на Китай усилено се създава и нов Институт «Конфуций» - петнадесет пъти по-голям от сега съществуващия.

«И на края завършвам така, както винаги съм завършвал в тази зала. Когато ви запитат къде сте учили и отговорите «в Университета», никой няма да ви задава втори въпрос. Защото за българина Университетът с главна буква винаги е бил Софийският университет „Св. Климент Охридски». Бъдете достойни за него и на добър час!», призова проф. Иван Илчев.

След словото си ректорът проф. Илчев представи пред препълнената Аула заместник-ректорите на най-старото висше учебно училище и деканите на 16-те факултета.

„Достойнството и гордостта на една нация се съизмерва с присъствието на нейните исполини. Онези личности, които от далечно минало до днес бележат всяко национално, историческо и културно пространство. Това пространство си изгражда и своите кръстопътни средища, в които сякаш е орисано духовното извисяване и героиката да се пресичат в различни времеви периоди. Един от тези исполини е св. Климент Охридски – патронът на Софийския университет – великият ученик и последовател на първоучителите на славянството – светите братя Кирил и Методий”, с тези думи започна словото си министър-председателят на България проф. Георги Близнашки по повод

цията се основават на добрия диалог, а не на сблъсък и на разминаването. Поради тази причина научните постижения на Университета са водещи не само на национално, но и на световно равнище.

Проф. Близнашки подчерта, че ролята на образованието в България, като член на Европейския съюз, налага

прилагането на адекватни образователни технологии и стратегии, за да говорим за реална конкурентноспособност и равностойна интеграция в европейското образователно пространство. Той обърна внимание, че една успешна образователна система трябва да уважава и включва културните различия. Изграждането на обща културна среда спомага отделните етнически групи, чрез различността си да споделят единните модели и цели.

„Доброто образование е една от изконните български ценности. Национален приоритет трябва да е качеството на образованието и това да се превърне в национална доктрина, защото без образовано население нацията би обезличила своята демократична идентичност и способността си да генерира национално богатство”, каза още проф. Близнашки.

Той припомни на аудиторията мисълта на английския философ Франсис Бейкнън „Знанието е сила” и допълни, че цялата еволюция на човечеството е изградена върху знания, които постепенно се подобряват и продължават да се променят. Безспорно те водят до постижения в науката и промени в материалния свят.

Знанието на човека е мярка за силата му и основа за неговия духовен свят. От най-съществено значение е дали силата на знанието е в правилните ръце, подчерта министър-председателят.

„Скъпи първокурсници, бъдете горди с новия си дом. Духовното израстване е привилегия на будните и дръзновените. А вие сте от тях - борци на новото възраждане. На

откриване на новата академична учебна година в Софийския университет.

По думите му културно средище на кръстопът е и нашата Алма матер, която е един от най-престижните университети в Европа. Тук си дават среща традициите и иновациите, младостта и рутината, различни възгледи и различни култури, същественото е обаче, че разли-

добър час!”, каза проф. Близнашки и пожела на всички свои колеги много успехи и нови научни завоевания.

Министърът на образованието и науката доц. Румяна Коларова поднесе своя поздрав към препълнената Аула по повод откриването на новата 2014/2015 академична учебна година на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тя отбеляза, че 126 години след основаването на Алма матер, тук търсят, намират, получават висшето си образование близо 20 000 студенти, които се учат на гражданско поведение, да бъдат лидери, да бъдат носители на ново държавническо мислене и морал.

„Да бъдеш част от академичната общност на Софийския университет, е чест“ – каза тя и допълни: „Обучението в Алма матер е не само средство да бъдеш професионално реализиран, но и възможност да откриеш себе си, да докажеш себе си, да осъществиш идеите си. Нашият университет е място, където идеалите, въображението, усилията, приятелствата, постиженията намират общ покрив, където всеки може да намери своята лична причина да живее буден, да придобие мъдрост и смелост, водещ до успех и щастие“.

Министър Коларова подчерта в приветствието си, че през изминалите десетилетия на неуморен труд и с подготовката на кадри по широк брой специалности от различни професионални направления университетът се е превърнал във важно средище на българската духовност и наука. *„Гордеем се, че най-старото висше училище у нас – Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е и най-разпознаваем в европейското и световното образователно пространство. Софийският университет е и най-големият и най-престижен научно-изследователски център в страната“.*

Доц. Коларова припомни, че откриването на всяка нова академична година носи радост, гордост, но и стъписване пред новото и неизвестното. В словото си тя се обърна към най-младите членове на университетската академична общност с напътствието да продължат делото, започнато от основателите на най-престижното висше училище в България. *„Вие ще имате нови и много по-големи възможности, които са били мечта за поколения студенти. На вас остава отговорността да оправдаете надеждите, които преподавателите и ръководството на Софийския университет ви възлагат. Вие сте тези, които ще се ползват от предимствата и реформите, които започваме със стратегията на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 година“* – каза още министър Коларова.

Тя пожела на академичната колегия здраве, професионални успехи, гордост и удовлетворение от постигнатото, стремеж към усъвършенстване и самочувствие на знаещи и можещи специалисти, уверено поели по пътя на мечтите си.

Заместник-прегледателят на Студентския съвет на Софийския университет Валентин Станчев отправи приветствие към първокурсниците. Той ги поздрави за положените усилия и за избора им да станат част от Алма матер и посъветва най-младите си колеги да използват всички извори на знания, които са около тях и академичния дух, който ще ги заобикаля през следващите години.

По време на церемонията студентите-първокурсници, лауреати от национални и международни олимпиади, получиха студентските си книжки от ректора на Софийския университет.

ПАМЕТНА ПЛОЧА НА ПРОФ. СТЕПАН ЮРИНИЧ БЕШЕ ОТКРИТА В БИОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ

В рамките на откриването на академичната учебна година в Биологическия факултет на Софийския университет беше открита паметна плоча на основоположника на зоологията в България проф. Степан Юринич. Събитието беше организирано със съдействието на Гражданско сдружение „Епископ Йосип Юрай Щросмайер“ и посолството на Република Хърватия в България.

Деканът на Биологическия факултет проф. д-р Мариела Оджаква откри събитието. Тя заяви, водещото място на факултета в образованието по биология в страната се дължи на факта, че уважението към традициите винаги е вървяло заедно с иновациите: *„Познаването на историята е не просто поглед в миналото, а стъпка в бъдещето. С гордост можем да кажем, че някои от основателите на биологичното образование в България са от Биологическия факултет, а в случая става въпрос за един човек, който е хърватин по рождение, българин по поданство, който преди повече от 117 години е започнал своята кариера в Биологическия факултет“.* Тя допълни, че проф. Степан Юринич е първият ръководител на катедра „Сравнител-

на анатомия и систематика на гръбначните животни“ при нейното основаване през 1897 година, а през 1911-1912 година е и ректор на Софийския университет. Проф. Юринич е първият български професор по зоология.

Трифон Павлов, председател на дружеството „Епископ Йосип Юрай Щросмайер“, изрази радостта си, че е част от толкова важно събитие, тъй като сдружението работи за популяризирането на българо-хърватските връзки. Той запознава гостите с богатата биографията на проф. Степан Юринич.

Проф. Степан Юринич е хърватин, който посвещава

35 години от живота си на България и първи след 1878 г. започва активно да се бори за взаимното опознаване и сближаване на българския и хърватския народ.

Роден е на 15 ноември 1855 г. в с. Петровина, окръг Ястребарски. Степан Юринич завършва основно образование в родното си село и гимназия (учи в Карловац и Загреб) и става студент в Загребския университет. Точно по това време там учат много българи, благодарение на щедрата подкрепа на епископ Йосип Щросмайер и Франьо Рачки, повечето от тях са хърватски стипендианти – това са бъдещите български геолози, метеоролози, философи, педагози и юристи. Именно тази помощ за формирането на българската интелигенция полага здрава основа за духовното сближаване на двата народа, която слага траен отпечатък и върху житейската съдба на Степан Юринич.

Като студент във Факултета по естествени науки на Загребския университет той завършва искрено приятелство със състудентите си българи Георги Златарски, Спас Вацов, Михаил Сарафов и др. Преди да се завърнат в родината си, българските му приятели го убеждават да замине заедно с тях за България, където има широко и благородно поле за изява на амбициозни и образовани млади хора.

През 1881 г. той пише молба до Министерството на народното просвещение в София и получава назначение за учител в гимназията в гр. Силистра. Там преподава до 1883 г., когато е преместен като преподавател по естествени науки в Класическата гимназия в София. Жени се за българка от Лом и става учител в реалната гимназия там. След това преподава в Габрово, а от 1891 г. е поканен за преподавател в Софийския университет. След три години става доцент по зоология и обща анатомия, през 1094 г. става извънреден професор, а от 1909 г. е първият български професор по зоология в СУ.

Безспорен е приносът му за развитие на естествените науки в България. Като първи професор по зоология той възпитава и първата генерация български зоолози – преподаватели и учени, които прокарват пътя за напредък на българската наука. Като декан на Физико-математическия факултет и ректор на СУ той полага големи грижи за развитието на ботаниката, на точните науки и хуманитаристиката. През 1898 г. е избран за дописен, а през 1910 г. за редовен член на Българското книжовно дру-

жество, по-късно Българска академия на науките.

С активната си преподавателска и научна работа скоро той става декан на Физико-математическия факултет (1910-1911), а в периода 1911-1912 г. е и ректор на Университета.

През 1914 г. се пенсионира и през лятото на 1916 г. се връща в родината си. Там живее в родното си село, в Горски Китори и в Хърватско Приморие. От лятото на 1928 г. се установява в Самобор, където продължава активно да работи за сближаването между българи и хървати.

В продължение на 35 години той отдава всички свои знания и опит, цялата си енергия, за да подпомогне развитието на българската просвета, наука и култура. Участва активно в дейността на създаденото през 1880 г. в София дружество „Славянска беседа“, а през 1883 г. е избран за негов секретар. Поощрява и активно посредничи в контактите на български и хърватски културни и научни институции, както и съдейства на български студенти да получат хърватски стипендии и да продължат образованието си в Загреб.

Своята ангажираност с българската кауза проф. Юринич изявява ярко и по време на Балканските войни като организира санитарен курс за студентите си. През цялото време полага усилия да направи хърватската общественост съпричастна към българската национална кауза.

„Аз съм щастлив, че съм първият хърватин, който трябваше да работи за сближаването на българи и хървати. И както виждате, на това посветих целия си живот. Днес аз съм български поданик и съм особено горд с това. В душата ми е ясно, че като роден хърватин мога да бъда български поданик с чиста съвест на човек, щастлив и горд,

че е посветил целия си живот на българския народ и на дълбочаването на връзките между българи и хървати!”, споделя самият проф. Юринич през 1924 г.

На откриването на паметната плоча присъства и посланикът на Хърватия в страната ни г-жа Лйерка Алайбек. Тя изрази радостта си и благодари на Софийския университет и на дружеството „Епископ Йосип Юрай Щросмайер”, за откриването на паметна плоча за човека, който завинаги и дълбоко свързва българския и хърватския народ. „На този велик човек и българите, и хърватите

са открили паметна плоча в Самобор, близо до родното му място, в знак на благодарност за неговия 35-годишен труд и живот, посветен на младите българи и приятелството между нашите два народа. С днешното събитие ние отдаваме почит на този учен и хуманист. Животът и делата му са вдъхновение за младите хора в техния път, път на пожертвование, хуманност и сближаване на хората и народите”, каза още г-жа Алайбек.

Зала 259 в Биологическия факултет вече носи името на проф. Степан Юринич.

ИЗЦЯЛО РЕКОНСТРУИРАНАТА 243-ТА АУДИТОРИЯ В РЕКТОРАТА ПОСРЕЩНА СТУДЕНТИТЕ И ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „АНГЛИЦИСТИКА И АМЕРИКАНИСТИКА“

Официално беше открита изцяло реконструираната 243-та аудитория в Ректората на Софийския университет. Новата аудитория е създадена с подкрепата на Фондация „Америка за България“ и е част от двугодишен проект за въвеждане на иновативни методи на преподаване в Катедрата по англицистика и американистика на СУ. Проектът е с продължителност 24 месеца, а грантът за него е на стойност 227 585 лева.

Залата, с която Факултетът по класически и нови филологии на Софийския университет развива електронното обучение, оборудвана с видеоконферентна и мултимедийна система, видеокamera и компютри. Съвременното оборудване позволява дистанционно обучение, записи на лекции и видеоконферентни връзки с български и чужди университети. В продължение на две учебни години преподавателите разработват електронни курсове и помагала.

На официалното откриване на една от най-модерните аудитории в Софийския университет присъстваха заместник-ректорът доц. Милена Стефанова, деканът на Факултета по класически и нови филологии проф. Цветан Теофанов, изпълнителният директор на

фондация „Америка за България“ Десислава Талъкова, преподаватели и студенти.

Ръководителят на Катедра „Англицистика и американистика“ проф. Евгения Панчева каза в началото на церемонията, че този ден е изключителен за катедрата и за целия факултет, защото има удоволствието да открие учебната година в прекрасната среда на обновената аудитория, която може да бъде сравнявана с най-добрите европейски стандарти.

На първокурсниците, които са щастливи да провеждат своите лекции на такова прекрасно и вдъхновяващо място, и на всички студенти и преподаватели проф. Панчева пожела много успешна и наистина вдъхновяваща учебна година.

Проф. Евгения Панчева изказа благодарността си на Фондация „Америка за България“ за щедростта и продуктивното сътрудничество.

Заместник-ректорът на Софийския университет доц. Милена Стефанова поздравя преподавателите и студентите в специалност „Английска филология“, която е една от най-желаните в Алма матер. Доц. Стефанова съобщи, че е изпълнен повече от 95 процента от планирания прием за учебната 2014/2015 година на Софийския университет и изрази убеждението си, че след като приключи и течащият в момента прием в магистърските програми, ще можем да се поздравим с една изключително успешна кампания в условията на тежка демографска криза и на силна конкуренция на чуждестранните университети.

От името на ректорското ръководство доц. Милена

Стефанова изказа благодарност на Фондация „Америка за България“ за всички проекти, които осъществява в Софийския университет.

Заместник-ректорът пожела на първокурсниците да бъдат активни, да мислят и разсъждават и да се възползват от всички възможности, които Факултетът по класически и нови филологии им предлага. *„Образователният процес е двустранен и за да бъде успешен, трудът и усилията на преподавателите трябва да вървят ръка за ръка с желанието за усвояване на знания на студентите“*, припомни доц. Стефанова.

Изпълнителният директор на фондация „Америка за България“ Десислава Тальокова приветства всички с „Добре дошли!“ в обновената 243-та аудитория и не скри възлненнението си от факта, че това събитие я връща в спомените ѝ, когато е започнала следването си именно в тази аудитория. *„Пристигвайки този праг, научих, че знанието е най-верният път към свободата на духа и личното щастие“*, каза Десислава Тальокова и насърчи студентите да учат, да черпят с пълни шепи от опита на преподавателите и от мощта на технологиите в тази зала.

Тя подчерта, че Фондация „Америка за България“ е поела дългосрочен ангажимент към образованието и младите хора на България, защото вярва, че това е един от най-важните пътища страната ни да стане успешна европейска нация. Фондацията си е поставила за цел и да възроди традицията на дарителството и филантропията, а за това няма по-голяма мотивация и вдъхновение от Христо и Евлоги Георгиеви, под чиито поглед се провежда церемонията. *„Дарителството е възможно най-активната гражданска позиция“*, подчерта Десислава Тальокова.

Тя призова младите хора да не забравят никога Софийския университет и своите преподаватели, независимо къде ще ги отведе животът и кариерата им и да помнят, че техният успех носи огромната отговорност да бъде споделян с идващите след тях. *„Споделяйте успеха си, като подкрепяте смислени каузи и хора“*, каза тя.

Десислава Тальокова припомни, че изцяло обновената 243-та аудитория е един от проектите, по които Фондация „Америка за България“ работи в Софийския университет. По нейните думи е важно да търсим поводу

за гордост несамовиналото, а да се стремим да създаваме такива и в настоящето и в бъдещето. Тя благодари за сътрудничеството на Софийския университет, на Факултета по класически и нови филологии и на Катедрата по англицистика и американистика. Специална благодарност изпълнителният директор на Фондация „Америка за България“ изказа на доц. Корнелия Славова. *„Пазете я и ѝ вярвайте, тя е невероятен преподавател и още по-голям човек“*, призова Десислава Тальокова и връчи на доц. Славова кристален орел, който да я мотивира да гледа непрекъснато към небето и да си поставя високи стандарти.

Доц. Корнелия Славова от Катедрата по англицистика и американистика, която е и управител на фондация „Университетска англицистика и американистика“, изрази дълбокото си възлненнението от откриването на залата – плод на труда на много хора. Тя сподели пред присъстващите, че докато е идвала на празненството по повод новата зала в катедрата, е мислила за гара и за гаруването и колко са важни в живота ни: *„Искам да изразя благодарността си към екипа, с чието съдействие се реализира всичко това. Както знаете, всичко хубаво може да стане само със съвместни усилия“*.

Доц. Славова заяви, че новата аудитория на първо място е дар на Фондация „Америка за България“. Тя е дар и от архитект Николай Трайков, който е допринесъл изключително много за съвременния вид на залата и за нейната функционалност.

„Тази зала ни е дар и от колегите от катедрата. Ние имаме една скромна неправителствена организация, която има гръмкото име фондация „Университетска англицистика и американистика“. Всъщност това са усилията на колегите преподаватели от катедрата, които също дарителски, вече 20 години даваме от своя труд - кой колкото може, за да събираме пари. Много често сме били подпомагани и от чужди университети – в България, Европа и Америка с книги за библиотеката, с парични средства“. С тези средства се осигуряват наградите за многото конкурси, които катедрата организира сред своите студенти.

Тя отбеляза още, че новата аудитория е дар и от Софийския университет и благодари на ръководството, на декана на факултета, на всички, които са допринесли за нейното реализиране. Новата 234-та аудитория е дар и от екипа от архитекти, строители и проектанти,

които реализирали мечтата от хартия в прекрасно творческо интерактивно пространство.

Доц. Славова отбеляза, че залата ще се използва всеки ден от рано сутрин до късно вечер и призова колегите и студентите: „Това е дар, моля ви, дарът е прекрасно нещо, но той и задължава. Пазете го. Наслаждавайте се на тази

зала. Пазете това бижу, защото то е наше. Пазете дара!“.

В края на церемонията г-р Георги Няголов направи кратка презентация на техническите възможности на обновената аудитория.

Снимки: Симеон Николов, в. „Азбуки“

ЗАПОЧНА ИЗДАВАНЕТО НА ЕЛЕКТРОННИ СТУДЕНТСКИ КАРТИ

От учебната 2014-2015 година студентите в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ могат да се радват на ново преимущество – електронни студентски карти, които обединяват няколко услуги в Университета.

Студентите ще могат да използват новите карти като пропуск в сградите на Софийския университет, в общежитията и Университетската библиотека и нейните филиали. Предвидена е възможност картата да се комбинира със студентските ISIC-преференции, които осигуряват намаления в мрежата на Българските

гържавни железници, както и редица книжарници, магазини, кина и др.

Софийският университет е сред първите висши училища, чиито студенти ще разполагат с подобна комбинирана карта. Съдействието на Студентския съвет на СУ беше съществен фактор в осъществяването на проекта.

Инициативата има амбицията да се развие, като в близко бъдеще картите да могат да се използват както за мрежата на градския транспорт, така и като електронна студентска книжка.

Повече информация студентите могат да намерят в интернет страницата на Студентския съвет.

ЗАПОЧНА УЧЕБНАТА ГОДИНА ЗА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ СТУДЕНТИ

30 чуждестранни студенти от Гърция, Израел, Армения, Турция, Република Корея, Кипър, Монголия и Молдова започват своето едногодишно начално обучение по български език.

Учебната година за чуждестранните студенти беше открита от доц. Радка Влахова, ръководител на катедра „Български език като чужд“ във Факултета по славянски филологии. От името на катедрата тя ги приветства с „Добре дошли“ в Софийския университет - най-старият и най-престижен български университет с международно признание.

но не ги принуждава да го правят, както и че нищо не би било по-лошо за ума и по-пагубно за цивилизацията от затварянето само в една специфична култура. Тя пожела на всички успешно завършване на едногодишния курс по български език, след който студентите могат да кандидатстват в желаните от тях специалности.

Доц. Влахова припомни думите на Ернест Ренан, казани през 1882 г, че езикът приканва хората да се обединяват,

От името на ректорското ръководство на Софийския университет заместник-ректорът по учебната дейност доц. Милена Стефанова поздрави чуждестранните студенти за смелостта да изберат да изучават български език, който не е от най-лесните. „Убедена съм във вашия успех и ви пожелавам да бъдете здрави, да бъдете много любопитни и всички това, което ще научите в България, да го носите в сърцето си през целия си живот, където и да бъдете“.

Тя изрази надеждата си, че с упоритост, ръководена и мъдро напътствана от преподавателите по български

език, в рамките на една година ще могат да говорят на български. „Колкото по-бързо навлезете в езика, толкова по-лесно ще бъде общуването ви с вашите колеги от други държави, с българските си колеги, които са изключително интелигентни, добронамерени и много забавни“, каза доц. Стефанова.

1240 са чуждестранните студенти в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Те се обучават в повече от 65 специалности.

СОФИЙСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ И НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА ПОДПИСАХА ДОГОВОР ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

В Заседателната зала на Националната библиотека официално бе подписан договор за сътрудничество между Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Подписи положиха ректорът на Университета проф. дин Иван Илчев и проф. д-н Боряна Христова – директор на Библиотеката.

Проф. д-н Боряна Христова изрази радостта си от подписването на толкова важен рамков договор, който ще стои в основата на едно изключително ползотворно сътрудничество: „Считам, че този договор е много важен, защото дава възможност на студентите от всички факултети да получат една добра база за образованието си, за стажа си, за професионалната си квалификация и за бъдещата си работа. Освен това дава възможност на моите колеги, които са изключителни експерти, да бъдат преподаватели и да споделят онова, което знаят със студентите на елитния Софийски университет“.

Проф. Христова допълни, че договорът дава възможност двете институции да правят много съвместни проекти и да извършват дейности, които съчетават пряко преподаването с практическата дейност.

Ректорът на Софийския университет проф. дин Иван Илчев поздрави всички присъстващи и отбеляза, че и до момента двете институции са имали изключително активно сътрудничество: „Надявам се, че нашето сътрудничество не само ще продължи и ще се обогати, но заедно ще съхраняваме за поколенията това, което, за съжаление, някои от нашите днешни управници са готови с лека ръка да хвърлят на боклука – книжовното и документално богатство на българския

народ. Да се надяваме, че заедно ще бъдем по-силни в това отношение. Ние от наша страна ще направим всичко възможно, за да изпълним този договор със съдържание“.

Срокът на действие на договора е в рамките на три години и цели двете най-големи институции в България в областта на образованието и културата да си съдействат за повишаване и подобряване на образованието и общообразователните възможности на своите служители и студенти, както и извършване на съпътстващи услуги в тази връзка.

За първи път в дългогодишната си история СУ „Св. Климент Охридски“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ ще си съдействат в съвместната научноизследователска и учебителна дейност и в рамките на взаимноизгодни интереси, ще се обменят и споделят опит в образователните практики, ще се осъществяват и съвместни научни проекти между учените от различните професионални направления. В него е предвидено създаването и организирането на Център за продължаващо образование на информационни специалисти.

Подписването на този договор е от изключително значение за двете институции, които се ползват с голям авторитет в България и чужбина.

МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА: „ДЕТСКАТА ПЕРСПЕКТИВА ЗА УЧЕНОТО. РАДОСТТА ДА УЧИМ“

В Заседателна зала 1 на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ започна Втората международна конференция на тема „Детската перспектива за ученето. Радостта да учим“ (*Children's perspective on learning. Joy to learn*). Организатори на събитието са проф. Илиана Мирчева и доц. Елена Джамбазова от Катедра „Начална училищна педагогика“ на Факултета по начална и прегучилищна педагогика към СУ.

да привлича нашите ученици и те да ходят с радост на училище“.

Конференцията е по международен проект „Отношението на децата към ученето“ и се провежда за втори път. Първото събитие се състоя миналата година в Германия. Целта на проекта е да се направи анализ на отношението на учениците от (1 до 8 клас) към ученето и преподаването, към училището въобще, към субектите, въввлечени в системата на образованието (учители,

Конференцията бе открита от проф. Мирчева, която поздрави всички участници и изрази надеждата си, че ще могат да се поздравят с успешна и ползотворна работа.

Заместник-ректорът на Софийския университет проф. Албена Чавдарова приветства колегите си от различните страни с „Добре дошли“ в Университета и в България: „Особено ми е приятно да ви приветствам за тази среща. Поздравявам ви, че сте се събрали по една толкова важна и интересна тема. Като историк на педагогиката знам, че още Ян Амос Коменски – един от класиците на педагогиката, е казал колко е важно децата да ходят с удоволствие, с радост на училище. И това е от преди повече от петстотин години. Темата на конференцията е важна и значителна. Надявам се не само да споделите опит, но и да намерите отговор на много важния въпрос как да направим така, че училището

ученици, родители) и да се направят обобщения относно подобряването на учебната мотивация на децата.

В конференцията взеха участие учени от Германия, Испания, Полша, Румъния, САЩ, Турция, Япония и България.

В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ЗАПОЧНА ДВУДНЕВНА КОНФЕРЕНЦИЯ В ПАМЕТ НА ПРОФ. ДИН МИЛЧО ЛАЛКОВ

В Конферентната зала на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ започна научна конференция в памет на проф. дин Милчо Лалков (1944-2000 г.).

Конференцията, чиято тема е „Централна Европа и Балканите XIX-XX Век“, е посветена на паметта на един от най-изтъкнатите български изследователи на балканската история през XIX-XX век в нейния регионален и централноевропейски контекст. Професор Лалков ни напусна през лятото на 2000 г., а на 5 септември 2014 г.

той щеше да навърши 70 години.

Във връзка с годишнината от рождението му неговите колеги от Историческия факултет на Софийския университет, както и приятелите му от други академични и изследователски институции в България, почитат с този научен форум неговата памет и постиженията му като изследовател.

Акцентите на докладите бяха свързани тематично с научните дирения на проф. Лалков - връзките между Централна Европа и Балканите през XIX и XX в., българо-югославските отношения, националноосвободителните движения на Балканите през XIX в., Балканските войни и Първата световна война, 1912-1918 г.

Събитието откри доц. Иван Първев, ръководител на

Категра „История на Византия и балканските народи“ в Историческия факултет, който благодарни на всички присъстващи, уважили събитието.

В словото си ректорът на СУ, проф. дин Иван Илчев, се върна назад в спомените си от времето, когато е бил студент, а по-късно и асистент на проф. Лалков в Университета: „Той почти винаги бе усмихнат и обкръжен от приятели. Важното е, че винаги бе заобиколен от хора, които чакаха съвет, остроумна забележка, искаха и бяха уверени, че ще получат помощ, или просто им беше приятно в компанията на човек, чиято значимост чувстваша, макар и едва ли напълно осъзнаваха“.

Проф. Илчев, отбеляза, че и след промените през 1989 г. проф. Лалков е успял да запази добри отношения с почти всички колеги, без да отстъпи от позициите си, но приемайки позициите на другите.

„Не мен се пада да дам оценка на написаното от него. Само времето може да го стори. С годините ставам все по-скептичен към значението на това, което оставяме след себе си. „Мнозина са призвани, но малцина са избрани“, казва Библията и всяко следващо поколение се отнася с високомерие и гледа от високо и донейде иронично повечето от това, което са сторили предшествениците му. Остават донякъде тези, които са имали късмета да набележат нови направления, та няма как да не бъдат цитирани. Остават и тези, чиито работи са подплатени богато с фактически материал, та няма как да избягаи от свидетелството на извора. От интерпретацията можеш, но от същността му – трудно. Милчо, струва ми се, остави своя белег и в едната, и в другата област. Той бе сред първите, които се занимаваха с темата табу за българо-югославските отношения. В нея започна научните си дирения, към нея се завърна в края на живота си“, отбеляза проф. Илчев.

Ректорът подчерта, че престоят на проф. Лалков във Виена го е насочил към проблема за австрийската политика на Балканите. Проблем, който трудно би могъл да бъде наречен нов, но той е успял да го подплати с огромно количество материал, извлечен най-вече от австрийските, но и от българските архиви. В резултат на това двете му монографии на тази тема са здраво стъпили върху класическата сред историците емпирика.

Проф. Илчев отбеляза, че проф. Лалков е един от първите, които полагат началото на тенденция, която

вече минава за почти задължителна – внимателното взиране в психологията на играчите в политическата сцена, признаването на ролята на личния фактор в политиката, който преди две-три десетилетия е изместен от официалната идеология в периферията.

„Всички знаем, че имаше щастливо и леко перо. Пишеше бързо, не отказваше молба за статия, за очерк, за вестникарско антрефиле. В основата стоеше удоволствието да пишеш, да можеш да изразиш мисълта си във форма, която ще е интересна и за другите, да привлечеш вниманието им, ако можеш да предизвикаш размисъл. Той беше радостен, когато видеше материализирания резултат от усилията си. Помня, донейде срамежливия му, щастлив израз, когато ми връчваше новата си книга с две-три фрази, с които сам омаловажаваше стойността на това, което бе направил. И когато се сецам за него, а не зная защо, напоследък се сецам често, го помня все с тази усмивка“, каза още проф. Илчев.

Деканът на Историческия факултет проф. д-р Пламен Митев благодари на своите колеги от факултета, организирали научната конференция в памет на проф. Лалков, както и на всички, отзовали се на поканата за участие в нея. Той добави, че присъствието на всеки в залата е най-доброто доказателство за уважението, което родната историческа колегия е имала и продължава да има към проф. Милчо Лалков и към неговото научно наследство.

„В продължение на два дни 39 специалисти от шест университета и два института на БАН, представители на различни поколения и на различни научни направления, ще представят своите най-нови изследвания, които ще посветят на паметта на проф. Лалков“ – заяви проф. Митев. В словото си той отбеляза, че това обстоятелство превръща форума в радостно събитие, защото покрай духовната нищета, които вече четвърт век ни заобикаля и превръща ежедневието ни в низ от разочарования и страхове, покрай множеството по-малки и по-големи прегателства, на които сме се нагледали, като че ли в годините на така наречения ни преход сме изгубили немалко от добродетелите на някогашните университетски и академични традиции. „Привикнахме да подминаваме бездарията и провинциализма в науката, допуснахме суетната юбиларщина, службогонството и политическия слугинаж отново да се възродят. Поддаваме се на изкушението да се самооценяваме като незаменими,

КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ ФОРУМИ

безпогрешни и най-добри, забравяйки си собствените учители, забравяйки, че ако сме постигнали нещо, то в немалка степен успехите ни се дължат и на тези, които ни научиха на занаята, помагача ни да проходим, да се развиваме“.

В приветствието си проф. Митев цитира мисъл на акад. Михаил Арнаудов: „За да достигнем небето, не е нужно да скочим. Достатъчно е да се опрем на раменете на нашите предшественици.“ Убедено вярвам в правотата на тази мисъл и все по-често се замислям за това колко лесно и колко бързо оставихме да потънат в забрава имената на заслужили университетски професори, оставили в своето си време ярка следа и допринесли за изграждането и утвърждаването на Историческия факултет като водещ център на историческото образование и на историческата наука у нас“.

Деканът на Историческия факултет припомни на колегите си за приятеля, колегата и преподавателя Милчо Лалков, който, ако съдбата беше отредила да бъде днес сред нас, с присъщото си чувство за ирония щеше най-вероятно дълго и искрено да се забавлява с желанието ни да почетем неговата 70-годишнина. Той напомни на по-младите колеги-историци, че биха могли да се докоснат до големия учен чрез неговите многобройни публикации: „За 30 години изпод перото му излязоха близо 250 научни текста, монографии, студии, статии и рецензии“. Проф. Митев допълни, че проф. Лалков е бил търсен от много издатели и журналисти като интересен събеседник и анализатор: „Словото му беше силно, завладяващо, запомнящо се. Студентите го обичаха, търсеха го. Чакаха неговите лекции и тайно се надяваха да се появи на купоните им, защото той притежаваше свой собствен чар и силен магнетизъм. Защото можеше с една дума да те окуражи и да те подкрепи в труден момент, да те разбере, да ти даде съвет, да те накара да се усмихнеш“.

Проф. Андрей Пантев започна разказа си за проф. Лалков с думите: „Неговият кабинет приличаше на светилище на поклонници. Всеки един, който се е докосвал до неговото перо, слово, присъствие, носи част от този стил. Носи част от този талант, пресъздавайки го. И това е продължението на един учен. Един учен ще го познаеш не само по това какво е направил със, чрез и за себе си, а това какви наследници оставя. В това отношение Катедрата по история на Византия и балканските народи е един забележителен споменик за това какво представляваше

някога Милчо Лалков“.

Проф. Пантев акцентира в изказването си на това какво погнесе, внесе и дори утвърди Милчо Лалков като обичан преподавател и като проникновен изследовател в българската историография. „Колко странно днес, че колкото повече се повишава иронията към професионалната история, толкова повече се захващат към нея като аргументация и сфера на изява. Много странно, защото е много лесно да кажеш какво е било грешка в миналото. Изкуството е да кажеш какво днес ще бъде мерзко етикузирано като грешка, глупост и дори престъпление. Така че това, което наричаме уроци на историята, е какво не трябва да се прави. Какво трябва да се прави казват другите, опрени на нашия опит“.

Проф. Пантев подчерта, че проф. Милчо Лалков е успял да внесе в българската историография един особен стил, който се е приемал за неакадемичен съвсем – лекотата на публицистичното писане, подплатено с дълбок академичен анализ. „Трябва да вникнем в полифоничната същност на историческия процес. Историята не е едносезонен Вилвалди. Тя е многосезонен Вилвалди. И в това отношение личностен, морален и научен принос имаше Милчо Лалков“, с тези думи проф. Пантев завърши словото си.

Присъстващите в Конференцната зала на СУ поздравиха и г-жа Антоанета Чолакова, дългогодишен сътрудник на Българския изследователски институт в Австрия, негов директор между 1999-2009 г., заместник-председател на дружеството „Приатели на Дом Витгенщайн“ и съосновател на българското училище във Виена.

„Всеки от нас има в живота си срещи с хора, за които най-точната дума е съдбовна. За мен срещата с Милчо беше точно такава. Първо като студентка, а по-късно за мен той стана не само преподавател, а истински учител“, отбеляза г-жа Чолакова.

Тя разказа за съвместната им работа в Българския изследователски институт в Австрия - една от не съвсем познатите страни от дейността на проф. Милчо Лалков. Той е заместник-директор на Българския изследователски институт в Австрия в периода от 1977 до 1980 г. Носител е на престижната международна награда „Готфрид фон Хергер“ на Виенския университет. Участник е в многобройни научни конференции, изнася редица доклади в Австрия пред българската и австрийската общност.

Антоанета Чолакова запозна публиката с това какво всъщност се крие зад тези сухи биографични данни. Проф. Милчо Лалков поема цялата административна и организационна работа по създаването на института в неговите първи и най-важни години. Той успява да създаде голяма база данни от австрийски и германски учени, занимаващи се с история на Балканите и Югоизточна Европа. Хора, които по-късно стават партньори на Института и българските учени. Редица млади учени от това време по-късно стават едни от най-известните учени-историци в Австрия.

Една от основните задачи на Института е събирането на документи върху българската история от австрийските архиви. Проф. Лалков е човекът, който поема голямата тежест през тези първи години и създава много научни връзки в Австрия. Направеното от него през тези години след това е здрава основа за понатъшното развитие на Института.

„Идвайки често на редица научни форуми след 1990 г., той никога не подминаваше българската общност. Винаги намираще време и това беше радост за всички българи, които имаха възможност да се срещнат с него. Винаги беше готов да говори на теми, свързани с българската история. Тези вечери бяха винаги многобройно посещавани, защото всеки, който веднъж го беше чул, не искаше да пропусне възможността отново да се наслаждава на неговата начетеност и на прекрасния му български език.

Милчо умееше да говори популярно на важни научни теми и всичко това с един изключително богат език, който впечатляваше с простотата си, с образността си, в който липсваха повторения и клишета. Това беше един вогопад от прекрасни думи и слушайки го, човек можеше да

си представи всичко”, каза Антоанета Чолакова и добави: „Искам да благодаря на инициаторите на конференцията и на всички участници за възможността да бъдат тези дни с Милчо Лалков. Мисля, че той още дълго време ще живее сред нас. Всеки има някакъв спомен и се надявам, че не само днес, а постоянно ще имаме поводи да си спомняме за него”.

ДЕВЕТА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ДРАГОМАНОВИ ЧЕТЕНИЯ“

В Заседателна зала 2 на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе международната научна конференция „Драгоманови четения“, която се организира ежегодно от Софийския университет, посолството на Украйна в България и Фондация „Мати Украйна“.

Тази година събитието бе посветено на 200-годишнината от рождението на украинския поет и художник Тарас Григорович Шевченко. На конференцията присъстваха посланикът на Украйна у нас Никола Балтажи, ректорът на СУ проф. дин Иван Илчев, представители на академичната общност.

Конференцията се организира в чест на Михайло Драгоманов (1841-1895), който е представител на украинските либерални и демократични среди в културата, науката и обществената мисъл през Втората половина на XIX в. Михайло Драгоманов е известен историк, философ, езиковед, славянски фолклорист, публицист и общественик. В България той е по-известен като професор в Софийския университет «Св. Климент Охридски» и като основоположник и ръководител на Катедра по обща история в Историко-филологическия факултет. Михайло Драгоманов е свързан със съдбата на Софийския университет от самото му основаване. До последния си ден той всеотдайно работи в българската образователна и научна сфера и участва в културния живот на България. Неговото име е водещо в списъка на

известните учени, които са спомогнали СУ «Св. Климент Охридски» да се формира и да израсне като европейски университет.

Тазгодишната конференция е посветена и на друга значима за украинците годишнина - 200-годишнината от рождението на украинския писател, художник и мислител Тарас Шевченко. Тарас Шевченко заема специално място в научните студии на професор М. Драгоманов.

Конференцията бе открита от ректора на Софийския университет проф. дин Иван Илчев. Той изрази задоволството си от възможността да приветства присъстващите на поредните драгомановски четения. Фактът, че вече за девети път се провежда такава конференция е свидетелство за връзките между двата народа. „Надявам се, че догодина, когато ще се чества двоен юбилей – 10-годишнината на четенията

и 120-годишнината от смъртта на Драгоманов, ние ще съумеем да ги отбележим по подобаващ начин“, каза проф. Илчев. Ректорът пожела успех на конференцията и допълни, че връзките между Софийския университет и украински университети се разширяват и задълбочават и добави, че скоро гост на Алма матер ще бъде ректорът на университета, носещ името на Драгоманов в Киев, който ще изнесе публична лекция и ще склучи допълнителни междууниверситетски споразумения.

Посланикът на Украйна в България Микола Балтажи благодари най-искрено на организаторите на тази конференция, която се е превърнала в традиция и възможност да говорим за двамата Велики украинци.

Доц.г-р Бойко Пенчев, заместник-декан на Факултета по славянски филологии, поздрави участниците в конференцията от името на деканското ръководство с „Добре дошли“ и пожела ползотворна работа. „В един толкова труден за Украйна момент, труден и за приятелите на Украйна в България, аз се радвам, че ние имаме възможност чрез тази конференция да покажем колко трайна, колко дълга история имат културните

връзки между украинския и българския народ и как науката, филологията е била един от първите пътища, по които се е осъществило това общуване. И Драгоманов, и Шевченко преди това идват да ни напомнят, че и Украйна, и България принадлежат на едно единно, бих го нарекъл европейско културно пространство, и това е така от поне 150 години.“ – добави още той.

В БИОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ СЕ ПРОВЕДЕ ПЪРВА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО БИОТЕХНОЛОГИЯ

В Аулата на Биологическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ започна Първата национална конференция по Биотехнология. На събитието присъстваха деканът на БФ проф. Мариела Оджаклова, зам.-ректорът на СУ чл.-кор. проф. Румен Панков, чл. – кор. проф. Иван Иванов, съпредседател на организационния комитет, много преподаватели и студенти. По време на официалното откриване на конференцията проф. Христо Панайотов

бе отличен с Почетния знак на СУ със синя лента.

Проф. Мариела Оджаклова приветства всички, събрали се в Аулата, по такъв радостен повод: „Преди 30 години България направи сериозен опит да превърне науката в

производствена сила, разработвайки национална програма по биотехнология. Програмата имаше за цел да създаде нови технологии и индустриални производства, базирани на знанието и научните постижения на българските учени. Програмата беше амбициозна, но изпълнима. Тя стартира в три насоки – образователна, изследователска и индустриална“.

Образователната част има за задача да въведе специализирано обучение и да подготви кадри за новия отрасъл на националната икономика. Тя започва със създаването на Междууниверситетски учебен център по биотехнология на територията на Биологическия факултет на СУ. Този център включва СУ, ХТМУ-София, УХТ-Пловдив и ТУ-София. Благодарение на този център партньорските университети въвеждат специалността „Биотехнология“ и подготвят вишисти за нуждите на модерните и класическите биотехнологии. По този начин преди 30 години България се нарежда в първите редици на страните, обучаващи кадри по биотехнология, отбеляза проф. Оджаклова.

Тя добави, че биотехнологиите у нас минават през периоди на възход и упадък. Смяната на социалния строй и икономическото реструктуриране на държавата довежда до застой в развитието на иновативните биотехнологични проекти. Едва след 2007 г. и влизането на България в Европейския съюз биотехнологията и образованието по биотехнологии отново стават приоритетна област на националното ни стопанство.

„Тази конференция е чудесен повод да благодарим на всички колеги за ентузиазма и прозорливостта, които поставиха основите на биотехнологичното образование в България. Благодаря ви, колеги, за това, че отдавахте и отдавате своята енергия, знания и опит, за да ни направите съпричастни към биотехнологичните науки и за укрепването и развитието на връзката висше образование – наука – практика, каза проф. Оджаклова.

Чл. кор. проф. дбн. Иван Иванов поздравя колегите си, присъстващи на конференцията. Той започна словото си с въпроса „Що е биотехнология“ и уточни, че това е може би най-трудният въпрос, на който може да се отговори, защото всеки влага различен смисъл в това понятие. Проф. Иванов отбеляза, че не бихме могли да го намерим в речниците, издадени преди 1980 г. и отбеляза, че понятието „биотехнология“ започва употребата си след 80-те години, защото става синоним на новите, базирани на високи научни познания технологии, каквито са генното и клетъчното инженерство. Проф. Иванов разказа пред аудиторията обаче, че според историците на науката, биотехнологията е една от най-древните сфери на човешка дейност - на възраст повече от 10 000 години. Тя започва тогава, когато човекът се е научил да отглежда домашни животни и растения и да преработва техните продукти.

В презентацията си проф. Иванов разказа накратко историята на високите технологии и на модерната биотехнология. Той обърна внимание на рекомбинантните фармацевтични продукти и подчерта, че в момента над 90 рекомбинантни лекарства (хормони, ензими, ваксини, антитела и др.) са регистрирани и пуснати на пазара. Повече от 400 други, предназначени за повече от 200 болести, се намират в изследователска фаза, а 1/2 от тях са предназначени за лечение на ракови заболявания.

В словото си проф. Иванов отбеляза, че пионерите в обучението по биотехнология у нас са Биологическият факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ХТМУ – София и УХТ – Пловдив. Новите последователи са ХТМУ – Бургас и Биологическият факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Той посочи още и изследователските институции, включени в областта на ДНК биотехнологиите. Пионери тук са Институтът по молекулярна биология – БАН, Институтът по генетично инженерство /сега Агробиоинститут/-ССА. Новите последователи са Софийският университет „Св. Климент Охридски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, Медицинският университет – София, други институти и частни компании.

В края на словото проф. Иванов отгаде своята почит и уважение към всички учени-ветерани, участвали в разработването и реализирането на Националната програма

по биотехнология, както и към техните последователи.

Проф. Панков прочете поздравителен адрес от името на проф. Иван Илчев, ректор на Софийския университет: „Събитието, на което Биологическият факултет е домакин и организатор, по-най добър начин демонстрира за пореден път това, в което Софийският университет е най-силен – съчетаването на традициите на основоположник и първопроходник със способността да развива образованието и научните изследвания на бъдещето“.

Той припомни, че в началото на 2014 г. г-р Жена Йорданова от Биологическия факултет на СУ беше избрана за стипендиант на Световната програма на „Лореал“ и ЮНЕСКО „За жените в науката“ с проекта си в областта на биотехнологията и изрази надежда това поредно признание да привлече още повече млади хора към научно-изследователската дейност в тази сфера на познанието.

„Надявам се конференцията да бъде плодотворна среда за обмяна на опит и идеи. Пожелавам интересни и конструктивни дискусии, много творческа енергия и споделени съвместни успехи“, се казва още в поздравителния адрес от проф. Иван Илчев.

Бяха прочетени поздравителни адреси и от името на Селскостопанската академия, Съюза на учените в България, декана на Биологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

УЧАСТИЕ НА УЧЕНИ ОТ СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ В ИЗСЛЕДВАНИЯТА НА НОБЕЛОВИТЕ ЛАУРЕАТИ ПО ФИЗИКА ЗА 2014 Г.

Нобелова награда за физика за 2014 г. получи японските учени Исаму Акасаки, Хироши Амано и Шугжи Накамура. Според Нобеловия комитет изобретяването на ефективни сини светодиоди е позволило създаването на източници на ярка и енергоспестяваща бяла светлина.

В изследователската работа на Хироши Амано и Исаму Акасаки през последните десетина години успешно са участвали със съвместни публикации български физици, завършили Физическия факултет на Софийския университет, някои от които работят или са работили във Физическия факултет и в БАН.

Доц. д-р Евгения Вълчева от Физическия факултет

участва в 13 статии, главно посветени на взаимовръзката между структурни и излъчвателни свойства на мултиквантови ями и свръхрешетки от GaN (галиев нитрид) и AlN (алуминиев нитрид) – основни компоненти на синьоизлъчващите светодиоди и лазери.

Други съвместни статии са посветени на детайлно изучаване на излъчвателната рекомбинация в InN (индиев нитрид) – ключов, по-теснозонен полупроводник от активната област на синьоизлъчващите светодиоди и лазери, както и в модулационно легирани мултиквантови ями от GaN. В една от тези работи, направена по идея на проф. д-р Борис Арнаудов, за пръв път се определя истинската ширина на забранената зона на InN. С това се слага край на дългогодишен спор.

Съавтори във всички изброени изследвания са и възпитаниците на Физическия факултет на СУ "Св. Климент Охридски", които понастоящем работят в чужбина, д-р Таня Паскова, д-р Пламен Пасков, д-р Ваня Даракчиева, както и гл. ас. д-р Кирил Младенов Кирилов от Физическия факултет на СУ.

РЕКТОРЪТ НА СУ СЕ СРЕЩНА С НОВИЯ ПОСЛАНИК НА ИНДИЯ У НАС РАДЖЕШ К. САЧДЕВ

Ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се срещна с новия посланик на Република Индия у нас Раджеш К. Сачдев. След срещата с проф. Илчев Раджеш К. Сачдев изнесе публична лекция в Конферентната зала на СУ на тема: „Съвременното индийско общество“. Организатори на събитието бяха Клуб „Приятели на Индия“, специалност „Индология“ на СУ и Посолството на Република Индия в България.

Раджеш К. Сачдев е за първи път в България и отбеляза колко силно впечатление му е направило мястото на семейството в съвременното българско общество, което също както и в Индия, е високо ценено и уважавано.

Ректорът запозна накратко Раджеш К. Сачдев с най-старото и авторитетно висше училище в България и подчерта, че Софийският университет е лидер в страната във всички професионални направления, в които обучава студенти, и е единственият български университет, който намира място в престижни международни рейтингови класации. Проф. Илчев изтъкна особеното внимание, което Алма матер отделя на научните изследвания и информира, че СУ е на второ място в страната по качество на научната продукция след Българската академия на науките.

Проф. Илчев отбеляза, че Софийският университет има много интензивни контакти с многобройни академични институции в чужбина, както и най-добре развитата в България програма за студентска и преподавателска мобилност.

Ректорът подчерта, че Индия предлага много интересни възможности за специализация на наши студенти, но за съжаление до момента условията за сътрудничество са били трудни. Проф. Илчев изрази надежда с възможностите, които предоставя новата програма

„Еразмус +“, в която участва и Индия, да се засили сътрудничество между двете страни в сферата на образованието.

Проф. Илчев отбеляза, че специалност „Индология“ в Софийския университет се развива изключително успешно и заедно с новата специалност във Факултета по класически и нови филологии „Южна, Източна и Югоизточна Азия“ привличат интереса на младите хора. По този начин историята и културата на Индия става все по-популярна у нас. Раджеш К. Сачдев отбеляза, че в последните години в Индия също има засилен интерес към страните от Югоизточна Европа и по-конкретно България, заради културата и предлаганите бизнес възможности.

Проф. Илчев добави, че Софийският университет не спира да разработва различни варианти за привличане на повече чуждестранни студенти в СУ, към които са насочени и специалностите на английски език, които Университетът предлага.

ЗАПОЧНА СТИПЕНДИАНТСКАТА ПРОГРАМА „ЗА ЖЕНИТЕ В НАУКАТА“

Официално стартира петата Национална стипендиантска програма „За жените в науката“ на L'Oréal и UNESCO. Всички жени учени в областта на естествените науки на възраст до 35 години могат да подадат своите заявления за участие на адрес: www.zajenitevnaukata.bg

L'Oréal-UNESCO „За жените в науката“ е единствената глобална програма, създадена, за да подпомогне и насърчи жените да допринесат за развитието на науката в света. Програмата съществува от 1998 г., когато L'Oréal и ЮНЕСКО учредяват наградите „За жените в науката“, които всяка година отличават пет водещи жени изследователки в света. Партньорството „За жените в науката“ създава и глобална мрежа от международна, регионална и национална стипендиантска програма, за да подкрепи младите жени, които са бъдещето на науката. Цялата програма е отправна точка за международно научно постижение и безценен източник на мотивация, подкрепа и вдъхновение за жените в науката.

В стипендиантската програма за 2014 - 2015 г. могат да вземат участие жени от цяла България на възраст до 35 години, които учат по докторски програми или вече имат докторска степен и се занимават с научни изследвания в сферата на естествените науки. Три стипендии, по 5000 евро всяка, ще бъдат присъдени на жени учени с цел да подпомогнат тяхната изследователска работа в България и да ги поощрят да продължат своята академична кариера.

Кандидатите могат да изпратят своите заявления и документи за участие по пощата в Националната комисия за UNSECO в България, онлайн на уебсайта на програмата www.zajenitevnaukata.bg или на имейл адрес: snishkova@mfa.government.bg.

Програмата се провежда за пети пореден път с партньорството на Националната комисия на UNESCO в България,

Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и L'Oréal България.

За първи път тази година един от стипендиантите ще има възможността да участва в новата и наскоро стартирала международна програма – International Rising Talents, която избира най-добрите учени сред победителите в националните и регионалните стипендиантски програми от съответната година. 15 международни гранта ще бъдат раздадени на 15 избрани учени от целия свят.

Периодът за кандидатстване е от 1 октомври 2014 г. до 15 декември 2014 г. Желаещите да участват могат да получат допълнителна информация за процедурата за кандидатстване и да свалят необходимите документи от следните уебсайтове: www.zajenitevnaukata.bg и www.unesco-bg.org.

Кандидатурите ще се оценяват от високопрофесионално жури, състоящо се от водещи специалисти от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и представители на партньорите в проекта. Лауреатите от стипендиантската програма за 2014 - 2015 г. ще бъдат обявени на официална церемония, която ще се проведе през 2015 г. в София.

ЕВРОПЕЙСКИ ДЕН НА ПРЕДПРИЕМАЧА 2014 „ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО – РАСТЕЖ ЗА ЕВРОПА“

В Интер Експо Център бе открит 12-тият ежегоден форум за насърчаване на предприемачеството в България - "The European Day of the Entrepreneur 2014", който се провежда в рамките на Европейската седмица на малките и средни предприятия. Организатори на събитието са Научноизследователският сектор на СУ „Св. Климент Охридски“, Представителството на Европейската комисия в България и Министерството на икономиката и енергетиката.

Европейският ден на предприемача е инициатива, която има сериозни традиции в Обединена Европа. Тя възниква в рамките на мрежата PAXIS (The Pilot Action of Excellence on Innovative Start-ups) и има за цел да популяризира успешни модели за създаване и развитие на нови предприятия. Концепцията за този форум е въведена от мрежата на европейските градове - EUROCITIES и Европей-

ската комисия. По традиция събитието събира на едно място представители на бизнеса, администрацията, научните среди и инвестиционните фондове.

Официални гости на откриването бяха проф. Румен Панков, зам.-ректор на Софийския университет, Анна-Ма-

ри Виламовска, секретар по образование, наука и здравеопазване на президента на Република България, проф. Николай Денков, зам.-министър на образованието и науката в служебното правителство, Ивайло Грънчаров, началник на отдел „Политика за малки и средни предприятия“ в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Аглика Събева-Цветанова, съветник в Представителството на Европейската комисия в България и Божил Добрев, директор на Научноизследователския сектор на СУ.

поддържа среда на последователност, научно-приложна адаптивност и новаторски дух, които го нареждат на предни позиции като институция с потенциал за иновации. Благодарение на Центъра за трансфер на технологии в Научноизследователския сектор на СУ, вече осма година технологичният трансфер е инструмент за развитие на предприемачеството в рамките на образованието”, каза проф. Румен Панков.

Зам.-ректорът на СУ изрази и личната си удовлетвореност, че благодарение и на академичната общност на СУ, Европейският ден на предприемача продължава да бъде едно от значимите събития за иновациите в столичния град и да създава връзка между изследователи, предприемачи, администратори, управляващи и консултанти.

Анна-Мари Виламовска, секретар по образование, наука и здравеопазване на президента на Република България, изрази радостта си да присъства на форума, който вече се е превърнал в изключително важна дата от календара на стартиращата и успешно развиваща се в България предприемаческа иновативна екосистема. Тя отбеляза, че форумът е важен и по друга причина – той олицетворява по прекрасен начин една кауза, която всички споделят – модерна, иновативна и успяваща България.

Форумът събра на едно място хора от всяка една област – академична, предприемаческа, студентска. Именно това единство е необходимо, за да успеем, каза 2-жа Виламовска и отбеляза, че според последните статистики, София вече е третата европейска столица в Европа по успеваемост и иновативност след Лондон и Дъблин. Анна-Мари Виламовска пожела на всички участници във форума да имат желание

Проф. Румен Панков, зам.-ректор на СУ, изрази радостта си да е сред съмишленици, които вярват в европейската идея за икономика, базирана на знанието и просперитетът чрез наука и трансфер на обществено значими и бизнес приложими умения и практики. По думите му все повече нараства влиянието на политиките и инструментите на ЕС за насърчване на предприемачите, ролята на научните изследвания в България върху иновационните стратегии за интелигентна специализация и всичко това е подчинено на европейската идеята за «наука в името на човека».

„Искрено се радвам, че нашия Център за трансфер на технологии се явява своеобразен център и фасилитатор за технологичния трансфер в цялата общност, че работи в добро сътрудничество със «София Техно парк» и в партньорство с редица офиси за технологичен трансфер, с които намира съвместна опорна точка именно по въпросите на предприемачеството. Верен на своята мисия, Софийския Университет «Св. Климент Охридски» успява да

за успех, много вяра в това, което могат, но и малко негодоволство, тъй като то е един прекрасен стимул за хората да се справят по-добре.

В частност малките и средни предприятия, за да могат да отделят повече време за изследвания и иновации и по-малко за административни задължения.

Проф. Николай Денков, зам.-министър на образованието и науката, поздравя всички присъстващи и пожела успех на форума от името на МОН. Той отбеляза, че министерството се опитва да намери своето място в сферата на образованието и научните изследвания така, че да подкрепи чрез оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и в партньорство с Министерството на икономиката и енергетиката и туризма процеса, при който предприемачеството и иновациите да бъдат част от живота.

Ивайло Грънчаров, началник отдел политика за малки и средни предприятия в Министерството на икономиката и енергетиката и туризма, отправи приветствие от името на зам.-министър Ирена Младенова. „Образованието по предприемачество и уменията по предприемачество, които се придобиват в училищата и университетите са основа за развитието на предприемаческия дух в България, който съществува. Не трябва да забравяме това. Необходимо е да развиваме придобиването на специфични предприемачески и бизнес умения, които в комбинация със знание в областта на високите технологии или инженерните науки, са стимул за успешното развитие на интересните бизнес идеи“. Той добави още, че България има нужда от създаването на нови предприятия във високотехнологичните промишлени сектори, в интензивните знания и услуги, има нужда от иновации във всички сектори и от насърчаване на износа.

Аглика Събева-Цветанова, съветник в Представителството на Европейската комисия в България, очерта в изказването си ролята на Европейската комисия и инструментите, които тя предлага за развитие на иновациите в Европа. Тя подчерта, че програмата „Хоризонт 2020“ е създадена така, че да бъде лесна за използване от хората на науката и бизнеса,

„Доброто образование и инвестициите в научни изследвания са гарант за модернизиранието на европейската икономика, но нейният растеж се основава именно на предприемчивостта на хора, чиито малки и средни компании са ключови както за подобряването на нивата на заетост, така и за създаването на един по-модерен, гъвкав и съвременен пазар на труда в Европа. Способността бързо да отговарят на търсенето на пазара и да боравят с нови технологии дава на малкия и средния бизнес основна роля в растежа на националните икономики. Освен това те са основният компонент в борбата с бедността и безработицата които са едни от най-тежките проблеми пред България в момента“, каза г-жа Цветанова.

Според нея устойчивото развитие и растежът на ЕС зависят напълно от добрата взаимовръзка между науката, иновациите и бизнеса. Тя допълни, че за създаването на по-силна Европа е необходимо иновативно мислене и активна работа. В заключение тя изрази надежда форумът да даде възможност за много интересни проекти и сътрудничества в тази сфера.

Основни лектори на събитието бяха представители на държавни ведомства и институции, неправителствени организации, бизнес асоциации и камари, представители на университети и други организации, които имат отношение към развитието на предприемачеството, учени, консултанти и експерти. Предвидените в рамките на форума модули засегнаха теми като: инструментите за насърчаване на сътрудничеството между науката и бизнеса; партньорството на местните власти с университетите и индустрията – добри практики; обучението в предприемачество – условие за създаване на ефективен и конкурентоспособен малък и среден бизнес; представяне на възможностите по Програма “Хоризонт 2020” и др.

ПРОФ. Д-Р АЛЕКСАНДЪР СТОЙНОВ БЕ НАГРАДЕН С ПОЧЕТЕН ЗНАК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" С ОГЪРЛИЦА

Отличието бе връчено в 292-ра аудитория в рамките на тържественото откриване на академичната учебна 2014-2015 година в Юридическия факултет от заместник-ректора на Софийския университет "Св. Климент Охридски" проф. д-р Анастас Герджиков, който изрази удоволствието си да поднесе наградата на един високоуважаван преподавател от Юридическия факултет.

Деканът на ЮФ проф. Сашо Пенов заяви пред аудиторията в залата, че днес най-високото отличие на Софийския университет получава един от преподавателите във факултета, който преподава дълги години с ум и сърце, а със своя принос в наказателно-правната наука е създал забележими произведения и съществени и важни проекти за изменения на законодателството.

Проф. д-р Александър Стойнов е роден на 8 юни 1949 г. в гр. София. Завършва средно образование през 1968 г. в лицей „Декарт“ при Френската културна мисия - гр. Алжир и висше образование през 1974 г. в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Започва преподавателска дейност в СУ „Св. Климент Охридски“ като асистент по наказателно право през 1977 г., а през 2004 г. получава званието професор. Доктор по право на Софийския университет. Специализирал е в Париж, в Института за сравнителноправни изследвания и в Юридическия факултет на Сорбоната по въпросите, свързани с жертвата на престъплението. Наред с това е специализирал и в областта на основните права на човека в Юридическия факултет на Университета в гр. Монпелие, Франция.

Проф. Стойнов преподава задължителните дисциплини Наказателно право – обща част и Наказателно право – особена част в ЮФ, специалност „Право“. Проф. д-р Александър Стойнов е обучил успешно хиляди студенти по всяка една от двете дисциплини. От тях над 100 са чуждестранни студенти. Съществен е приносът на проф. Стойнов и за практическата насока в обучението на студентите по право. Участва като научен консултант и като научен ръководител при обучението на множество докторанти по наказателно право.

Името на проф. д-р Александър Стойнов се е превърнало в символ на принципност и високи критерии за обучението по право. Това рефлектира върху авторитета на Катедрата по наказателноправни науки, на Юридическия факултет и на Софийския университет като цяло, като основен и най-реномиран център на качествено юридическо образование в страната. Безспорните му качества на учен са причина да бъде канен като лектор и в чужбина. Проф. д-р Стойнов е изнасял лекции в юридически факултети във Франция и Сърбия.

Обучението по наказателно право в ЮФ на СУ се осъществява понастоящем по програма и конспекти, изготвени от проф. Стойнов. Те обхващат максимално широк кръг проблеми на наказателното право, както от общата, така и от особената част.

Проф. д-р Александър Стойнов е автор на множество монографии, учебници, лекционни курсове, статии и студии на български, руски, френски и немски език. Над 10 книги и учебници, последните многократно преиздавани, включително и на брайлови издания. Десетки статии и студии по широк кръг въпроси на наказателното право, включително по проблемите на защита на банковата тайна, за жертвата на престъплението, престъпленията против личността, престъпленията против правата на гражданите, престъпленията против собствеността и т.н.

Практически през последните над 15 години няма научна публикация по проблеми на наказателното право в България, в която да не са цитирани научните публикации на проф. Стойнов. Няма съдебен и прокурорски акт, в чиито мотиви да не са съобразени теоретичните разработки

на проф. Стойнов.

Неизменно е канен за участие в сформирани от различни правителства работни групи за изработване на проект за нов Наказателен кодекс от 1993 г. насам. Член е на комисията по помилванията при президента на Република България от 2002 г. до 2011 г. Член е на Консултативния съвет по законодателството към Народното събрание на Република България от 2003 г.

Приносът на проф. Стойнов СУ и ЮФ е не само като

изтъкнат учен и преподавател, но и като административен ръководител. Заместник-декан на Юридическия факултет е от април 1995 г. до май 1999 г. и ръководител на Катедрата по наказателноправни науки 1994-1996 г. и от 2000 г. до 2008 г.

След връчването на високото отличие проф. д-р Стойнов произнесе пред аудиторията академично слово за развитието на българското наказателно право.

ПРОФ. АЛЕКСАНДЪР НАУМОВ БЕ УДОСТОЕН С ПОЧЕТНОТО ЗВАНИЕ „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА“ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се състоя тържествена церемония по удостояването с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на проф. Александър Наумов от Ягелонския университет в Краков, Полша – един от най-значимите и активни изследователи в областта на средновековната славянска литература.

Церемонията бе открита от доц. д-р Бойко Пенчев, заместник-декан на Факултета по славянски филологии, който представи накратко биографията на големия учен.

Александър Наумов е роден на 6 юли 1949 г. в гр. Орнета, Североизточна Полша. Завършва специалността славянска филология в Ягелонския университет в Краков през 1971 г. През 1969-1970 г. той специализира в Софийския университет, където се включва в работата на кръжока на акад. Петър

– заяви доц. Пенчев.

Той подчерта, че в кръга на изследователските интереси на автора от втората половина на 70-те години попадат въпросите на старобългарското преводческо изкуство и теориите за превода, както и темите, свързани с изследването и анализирането на старобългарската поезия. Доц. Пенчев напомни, че по тази тема през 1980 г. проф. Наумов издава значимата в методологическо и теоретическо отношение статия „По въпросите на най-старата славянска поезия“. „Към проблематиката на средновековната славянска поезия проф. Наумов има траен интерес и до днес, като издирва, анализира и превежда в отделни публикации или антологии поетически композиции“ – добави още той.

Много съществена и основополагаща за палеославистиката е работата на проф. Александър Наумов върху изучаването, систематизирането и функционирането на библейските елементи в средновековните литературни текстове. Важен елемент от научната работа на изследователя са издаване-

Динев. През 1971 г. става асистент по старобългарска литература в Института за славянска филология на Ягелонския университет. Пак там от 1986 г. е доцент, а през 1997 г. - професор.

то на антологията на сръбската средновековна литература през 1983 г. и съставянето на антология, посветена на светите братя Кирил и Методий през 1985 г., в която на полски език е представен почти целият цикъл от произведения, свързани с първоучителите. Преводите от старобългарски в този сборник са негово дело. Много голям дял в научноизследователската работа на проф. Наумов има археографско-текстологическата проблематика. От средата на 80-те години до днес усилията на изследователя са насочени към проучването на ръкописната традиция. Сред темите, на които той посвещава своите изследвания в последното десетилетие, е тази за културния и религиозния диалог между християнския Изток и Запад.

Доц. Пенчев не пропусна да отбележи и дългогодишната и плодотворна преподавателска дейност на полския учен в Полша, Италия и САЩ, където неговите възпитаници продължават да разработват идеите му.

„През годините проф. Александър Наумов се утвърди като един от най-значимите и активни изследователи в областта на средновековната славянска литература и един от най-авторитетните и радушно приемани учени в България“ – завърши словото си доц. Пенчев.

Ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. дин Илчев връчи високото отличие на проф. Наумов. Пред аудиторията в Аулата новият Доктор хонорис кауза на СУ изнесе академично слово на тема *„Ролята на Софийския университет и на българистиката в моя живот“*.

Проф. Александър Наумов изрази своето възмущение и заяви, че се чувства поласкан от удостояването му с високото почетно звание на Софийския университет. *„За мен този университет е втората Алма матер след Краковския, най-важният сред многото университети в света, където съм работил и гостувал. Изглежда че българистиката е била моето предопределение“* – каза той.

В академичното си слово проф. Наумов се върна в детството си и подчерта, че от най-ранна детска възраст е имал контакт с България. Баща му, православен свещеник, имал документ за участието си във висши богословски педагогически курсове в България от началото на 30-те години на 20 век. Посетил на два пъти София, Велико Търново и Пловдив, като гост на митрополит Кирил – тогава Пловдивски владика и наместник-председател на Светия Синод.

Истинският контакт със славистиката той получил в Краков, където записва Славянска филология със специалност български език и литература: *„Нашият лектор по български език*

за мен беше истински подарък на съдбата. Това беше Петър Илчев, с когото станахме много близки приятели. Той търпеливо ме въвеждаше в тайните на езика и в дебрите на старобългаристиката. Няколко седмици след началото на учебната година дойде група студенти от София. И така започна това непрекъснато общуване с приятели и колеги, което продължава почти половин век. И понякога ми е трудно да свикна с техните високи звания, длъжности, награди. Те остават за мен Мишо, Боян, Оги, Владко и така нататък“ – разказа проф. Наумов.

Големият учен сподели пред аудиторията и за времето, прекарано в Софийския университет. В София той събира и материал за апокрифите, изиграли голяма роля в по-нататъшното му израстване като учен.

„Интересно е, че това старобългаристично съжителство успяваше да надхвърли географските и политическите граници. Независимо от политиката, а отчасти и благодарение на нея, старобългаристиката и кирило-методиевистиката станаха център на цялата палеославистика. А България допринесе изключително много за установяването и поддържането на близки, колегиални и приятелски връзки между хора от различни страни и с различни възгледи. Може да се каже, че италианските периоди в моя живот стават под знака, така да кажем, на българската следа“, добави той.

В словото си проф. Наумов разкри и впечатленията си от творчеството на Иван Вазов и особено от разказа *„Дядо Йоцо гледа“*: *„Дядо Йоцо е видял „неугасен, таен копнеж в сърцето си да види българското“. Мисля, всъщност съм сигурен, че такъв копнеж от детски години гореше и в моето сърце“*. В края на словото си проф. Наумов заяви: *„Това високо признание, тази тържествена церемония, присъствието на толкова сърдечни приятели и гости са пореден светъл лъч в моя живот. Вазовият „Гуслар“ казва – „Сърце старо пей от радост, сякаш връщам се в младост“*. Той отново изказа своята благодарност за високото отличие с думата, научил още навремето в Краков: *„Сполавй!“*.

ПОЧЕТН ЗНАК НА СУ СЪС СИНЯ ЛЕНТА ЗА ПРОФ. КРАСИМИР СТАНЧЕВ

На тържествена церемония в Аулата на СУ „Св. Климент Охридски“ проф. Красимир Станчев бе удостоен с Почетния знак на Софийския университет със синя лента, по предложение на Факултета по славянски филологии.

Доц. д-р Бойко Пенчев, заместник-декан на Факултета по славянски филологии отбеляза, че когато е бил студент, името на проф. Станчев е било легенда за неговите колеги и изрази своята увереност, че той продължава да бъде легенда и за днешните студенти. Доц. Пенчев запозна присъстващите на тържеството с основните акценти от творческата и научната биография на проф. Станчев.

Проф. д-р Красимир Станчев е роден на 9 март 1949 г. в София. През 1971 г. завършва българска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. От 1974 г. е аспирант по старобългарска литература с научен ръководител акад. Петър Динев. През 1978 г. защитава дисертация на тема „Изграждане на човешките образи в старобългарската агиографска проза“. От 1977 г. е асистент по старобългарска литература в Софийския университет, а през 1984 г. е избран за доцент в Катедрата по кирилометодиевистика в Софийския университет. От 1991 г. работи като доцент в Трети римски университет, а от 2001 г. е професор в същия университет.

Научното творчество на проф. Красимир Станчев се отличава с многообразието на изследователските му интереси. Редица негови публикации са посветени на теоретични проблеми на средновековните литератури, на тяхната композиция, стилистика и поетика, микро- и макрожанрове.

„Като нищо по-малко от етап в развитието на старобългаристиката могат да бъдат посочени неговите книги „Поетика на старобългарската литература“, отпечатана през 1982 г. и „Стилистика и жанрове старобългарската литература“, от 1985 г.“, подчерта доц. Пенчев. Многобройни и оригинални са трудовете на проф. Красимир Станчев, посветени на Кирило-Методиевската проблематика. В съкровищниците на римските библиотеки той намира много неизвестни документи, свързани с култа към Светите братя, а в редица свои статии поста-

вя в нова светлина моменти от техните жития и дава обяснение на някои неясни места в тях.

Значителен е приносът на проф. Станчев и в изследването на книжовното и културното наследство на българите католици. Друга тема, която привлича интереса му, е хърватското глаголическо книжовно наследство. И двете теми – за българските католици и за хърватското глаголическо наследство, са обединителни, свързващи звена, между православната и католическата култура, между европейския Изток и Запад, изискват познания и за западната, и за източната история, култура и книжовност. Тъкмо тези гранични области, това обединение между Изтока и Запада са интересни за проф. Красимир Станчев, който сам е представител и на източната, и на западната славистика.

Проф. Красимир Станчев е и един от най-добрите познавачи на славянското ръкописно наследство. Започва своята работа над опис на ръкописите в Пловдивската библиотека още докато отбива военната си служба. През всички следващи години той не престава да работи върху проучването и описването на славянските ръкописи в различни книгохранилища. Автор е на три описи на славянски ръкописи. Той е основател на Славистичния кръг (Circolo slavistico) в Рим, както и на ежегодните Кирило-Методиевски четения, провеждани в Рим през май. Участва и в ръководството на италианския Славистичен комитет.

Още с първите си публикации проф. Красимир Станчев заема своето място на авторитетен и задълбочен учен не само в България, а и в международните славистични среди. През годините той се утвърждава като един от най-значителните и авторитетните изследователи в областта на палеославистиката. С научните си приноси и с организаторските си усилия той вече повече от 20 години издига авторитета на българската наука в Италия и допринася за интензивните контакти между италианската и българската славистика.

Проф. Красимир Станчев бе удостоен с Почетния знак на Софийския университет със синя лента от ректора на СУ проф. дин Иван Илчев. След церемонията проф. Станчев не скри възлението си и в академичното си слово на тема „Слово за учителите“ той се върна към младостта си и първите години като студент в Университета.

Проф. Станчев обърна внимание на интересни момен-

ти от следването си, върна се в спомените си за своите преподаватели Мирослав Янакиев, Петър Диневков, Емил Георгиев, Куйо Куев, както и за първите си стъпки в научното поле на старобългарската литература.

„Такива бяха тези хора, които с чиста съвест мога да нарека мои, наши учители. Учиха ни с лекциите си и с трудовете си. Учиха ни да дискутираме, а понякога дори поощряваха да спорим и със самите тях. Някои от тях смятаха, че са постигнали истината, но мисля, че всички те добре знаеха, че истината се ражда в спора”, каза проф. Станчев и допълни: *„Не мога да не отправя дълбок, благодарствен поклон към баща си проф. Стефан Станчев и някои от колегите му от факултета по журналистика и масови комуникации”.*

Проф. Станчев изрази съгласието си с акад. Илчо Димитров, ректор на Софийския университет и по-късно министър на образованието, който е настоявал университетите да бъдат наричани „висши училища”. *„Университетът безспорно е, поне по идея, средище за занимания на най-високо равнище със всички науки. Но занимаващите се с тези науки са, или поне трябва да бъдат преди всичко Учители, личности, които с трудовете си и с човешкото си поведение възпитават ученици, които на свой ред, ако ги влече, могат да станат Учители”,* допълни той.

„Началото на научната ми биография, моят научен и преподавателски път е бялзан от лика на първоучителя

Св. Климент Охридски и стана възможен благодарение на мнозина Учители от университета, който носи неговото име”, каза проф. Станчев.

В заключение проф. Красимир Станчев заяви, че удостоеността му с Почетния знак на Софийския университет е изключително висока чест, която приема с искрена, дълбока благодарност към ректора на СУ, към членовете на академическия съвет и към всички негови колеги от Факултета по славянски филологии и специално от Катедрата по кирилometодиевистика.

ПРОФ. ПЕТРАНКА ФИЛЕВА БЕШЕ НАГРАДЕНА С ПОЧЕТНИЯ ЗНАК НА СУ СЪС СИНЯ ЛЕНТА

В зала 29 на Факултета по журналистика и масова комуникация ректорът на Софийския университет проф. д-р Иван Илчев удостои проф. д-р Петранка Филева с Почетния знак на „Св. Климент Охридски” със синя лента. Проф. Филева получи едно от най-високите отличия на Алма матер за своите научни постижения, както и дългогодишната си добросъвестна работа като ръководител на катедра „История и теория на журналистиката” на ФЖМК.

Деканът на факултета доц. д-р Теодора Петрова не скри възлението си от награждаването на проф. Филева и отбеляза, че тя има големи заслуги както за работата на катедрата, така и за създаването на школа в областта на икономическата журналистика. Доц. Петрова добава, че книгите на проф. Филева и днес продължават да са четени и високо ценени от студентите и цялата колегия.

„Това, което си мисля, че успях да направя и в катедрата, и след това в Медийния панаир, е може би някакво мое умение да обединявам хората. И ако приемам с благодарност тази награда, искам да кажа, че тя не е само за мен, а и за екипа, с който работех”, каза проф. Филева и благодари на колегите си, които са направили пътя ѝ във факултета успешен и са ѝ дали възможност да се идентифицира с Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет.

Проф. Петранка Филева е завършила специалност „Международни икономически отношения”. Професор е по икономическа журналистика и медийна икономика във

Факултета по журналистика и масова комуникация. Преподава дисциплините “Основи на икономическата теория”, “Медийен мениджмънт”, “Глобализация и медии”. Има над 50 публикации в областта на медийната икономика, медийния мениджмънт и икономическата журналистика. Сред най-известните ѝ трудове са “Икономика на средствата за масова комуникация”(1997), “Медии и пари” (1999), “Глобализация и медии” (2003) и “Икономика за журналисти. Теория и практика на икономическата журналистика” (2007).

Работи активно в сферата на неправителствения сектор в областта на глобалното образование, образованието за развитие, образованието за правата на човека. От 1994 г. сътрудничи на Дружеството за Обединените нации в България (ДООН) в ролята си последователно на секретар, главен секретар, зам. председател и член на Управителния съвет.

Като Главен секретар на “Дружеството за ООН в България” в периода 1999 - 2005 г., проф. Филева координира

проектите и програмите на Дружеството, създава национална ученическа мрежа от ученически клубове за ООН, съдейства за създаването на Младежка секция към ДООН.

Като председател на фондацията "За ново партньорство в журналистиката" участва в организирането на

ежегоден Медиен панаир "Журналисти по теория, журналисти на практика" във Факултета по журналистика и масова комуникация.

ПРОФ. ИГОР МЕЛЧУК БЕ УДОСТОЕН С ПОЧЕТНОТО ЗВАНИЕ „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА“ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се състоя тържествена церемония по удостояването с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на проф. Игор Мелчук – изтъкнат лингвист от Университета в Монреал, Канада. Предложението за удостояването на световноизвестния лингвист с почетното звание на най-старото висше училище в България бе на Факултета по славянски филологии с подкрепата на Факултета по класически и нови филологии.

Церемонията бе открита от заместник-декана на Факултета по славянски филологии доц. д-р Владимир Жобов, който представи биографията на големия учен пред аудиторията в Аулата.

Игор Александрович Мелчук е роден на 19 октомври 1932 г. в Одеса. Завършва специалността „Романска филология“ през 1956 г. В Московския държавен университет „М.В.Ломоносов“ и още с дипломната си работа на тема „Частни на тялото - съпоставително описание на семантиката в испански и

компютърна лингвистика.

Доц. Жобов разказа за дългогодишния професионален път на проф. Мелчук и като учен, и като преподавател. Проф.И.Мелчук започва с лекции по общо езикознание за бакалаври в Новосибирския университет и продължава с разнообразни курсове и семинари в различни университети и изчислителни центрове на СССР (1960-1975). След 1977 той чете няколко курса за бакалаври и магистри в Монреалския университет (по семантика, морфология,

лексикология, лексикография), ръководи множество магистърски тези и 6 успешно защитени докторски дисертации. Води разнообразни курсове по лингвистика в множество университети по света: в Австралия, Австрия, Германия, Испания, Русия, САЩ, Франция.

Проф. Игор Мелчук работи в редица филологически области: типология, общо езикознание, семантика, синтаксис, формална морфология, обща, руска, френска и английска лексикография, езици за изкуствен интелект, генериране на текст, машинен превод, металингвистика и други.

Проф. Мелчук е публикувал 44 книги, 261 статии, 34 обзора. Основното му постижение е създаването на теорията „Смисъл-Текст“. Тя е значим етап в развитието на науката за езика и намира широко разпространение в съвременната приложна и компютърна лингвистика.

Доц. Жобов подчерта още, че са създадени различни лингвистични лаборатории, научно-изследователски школи и центрове от последователи на теорията му. „И в България многобройни изследователи и преподаватели прилагат теоретичните модели и постижения на Игор Мелчук в своята работа, главно в областта на описанието и преподаването на чужди езици, типологията на езиците, компютърната лингвистика, лексикография-

френски“, очертава някои от бъдещите насоки на своите изследвания: През 1962 г. в Института по руски език към Руската академия на науките защитава докторска дисертация на тема „Теоретични проблеми на автоматичния синтактичен анализ на текст“, с което се нарежда сред основателите на стремително развиващата се днес

та. Сред приносите на проф. И. Мелчук се очертава фундаменталният петтомен труд „Курс по обща морфология“ - резултат от 30-годишни изследвания върху материал от над 150 езика, публикуван отначало на френски език, а след

бодни съчетания (есенни листа), така и към несвободни, фиксирани по специфичен начин в различните езици комбинации от думи (черно / бяло фрапе). В зависимост от различен тип лексикални или семантико-лексикални ограничения се обособяват класове от фраземи с множество подтипове: идиоми (да ритна камбаната), колокации (да обърна внимание), номинеме (Голямата мечка), клишета (Пази се от боята!), прагматеме (Благодаря за вниманието!). Подобен формализиран, динамичен, когнитивно обоснован подход към фразеологията е полезен за подробното и логически стройно описание на езиците, за изучаването и преподаването на чужди езици, за подобряването на превода, за бурно развиващата се област на компютърната лингвистика и особено машинния превод.

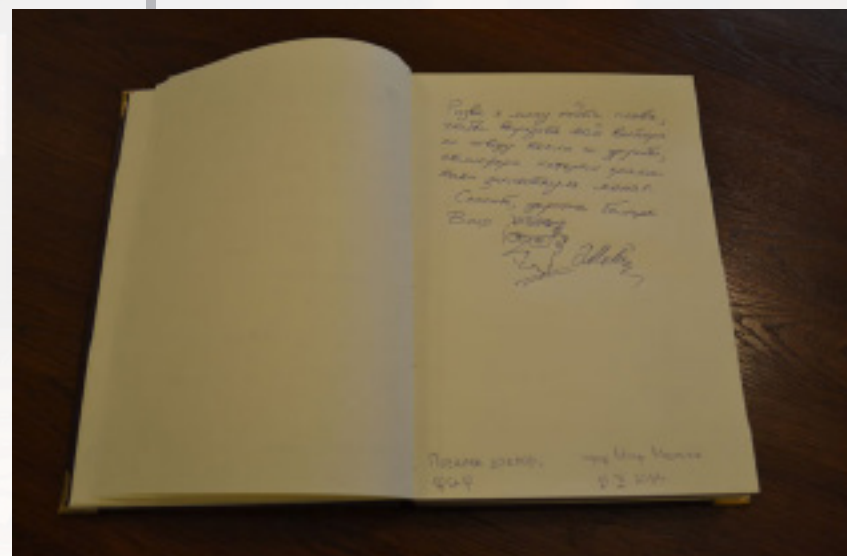
това и авторизиран превод на руски език, вече преведен и на български език от проф. Блажа Блажев. – допълни доц. Жобов.

Внушителното научно творчество и преподавателския талант носи на проф. Мелчук широко международно признание и редица престижни награди: Почетен доктор на университета в Безансон, Франция (1977), член на Лингвистичното дружество в Париж от 1974г., на Американското лингвистично дружество от 1979г., на Лингвистичната асоциация на Канада и САЩ от 1979г., на Асоциацията по компютърна лингвистика от 1981 г., на Европейското лингвистично дружество от 1983 и други.

Ректорът на СУ проф. дин Илчев връчи високото отличие „Доктор хонорис кауза“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на проф. Мелчук. Прег преподаватели, филолози, лингвисти и студенти в Аулата новият Доктор хонорис кауза на СУ изнесе академично слово на тема: „Фразеология“.

Своего академично слово проф. И. Мелчук посвети на фразеологията като част от своя цялостен новаторски модел на езика (теорията „Смисъл-Текст“). В тази сфера той разработва един по-формализиран подход, съобразен с математичната логика и теория на множествата, който адаптира традиционните подходи в лингвистиката към модерните възможности за компютърна обработка на езика. Представената в лекцията класификация на фразеологическите езикови единици – фраземите – е съобразена също така с когнитивните механизми при пораждането и разбирането на текст.

При прехода от смисъл към текст и от действителност към смисъл, за да изразим своите мисли ние прибягваме както към сво-

С ПОЧЕТНИЯ ЗНАК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ СЪС СИНЯ ЛЕНТА БЕ УДОСТОЕН ПРОФ. ХРИСТО ПАНАЙОТОВ

В рамките на откриването на Първата национална конференция по Биотехнология в Биологическия факултет проф. Христо Панайотов бе удостоен с високото отличие от заместник-ректора на СУ чл.-кор. проф. Румен Панков.

Проф. Оджакова представи проф. Христо Панайотов като човека, който за първи път в България налага понятието *биотехнология* и благодарение на неговия ентузиазъм и активност биотехнологията се оформя като ново самостоятелно научно направление. „Основна заслуга на проф. Панайотов са първите биотехнологични предприятия в България – завод за ензими в гр. Ботевград, завод за антибиотици в гр. Разград, завод за витамин С в Перник, завод за козметични и парфюмерийни продукти в Пловдив и др. Той е търговски представител на България в САЩ по въпросите на химическата, фармацевтичната, хранителната и козметичната индустрия, както и за тяхното научно развитие.

торията по култивиране на животински клетки работи много интензивно и че тя води началото си от Центъра по биотехнология, създаден от проф. Панайотов.

Проф. Христо Панайотов благодари на всички за високата чест. В словото си той се върна назад във времето, за да разкаже за първите стъпки на биотехнологията у нас. Той изрази удовлетворението си от работата на

Бил е председател на Държавния комитет по микробиологични и биотехнологични индустрии, бил е министър на химическата индустрия и заместник – ректор на Софийския университет. Основател е на първата катедра по инженерна биология и биотехнология в СУ“, заяви проф. Оджакова.

Благодарение на неговите контакти и сътрудничество с университети и организации от Европа и САЩ проф. Панайотов е успял да осигури значителни средства за оборудване с най-съвременни биотехнологични апарати за реализиране на научната и учебна дейност.

Заместник-ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ чл. кор. проф. дбн Румен Панков връчи високото отличие на проф. Панайотов, като заяви, че в момента лабора-

съвременните учени, които работят в областта и изрази надеждата си, че тази наука ще продължи да се развива. Проф. Панайотов сподели и мнението си за предизвикателствата и трудностите, които стоят пред учените-биотехнолози.

ВЪЗПОМЕНАТЕЛНА ВЕЧЕР С КОНЦЕРТ СЪС СРЕДНОВЕКОВНА МУЗИКА ПО ПОВОД ОТБЕЛЯЗВАНЕТО НА 1000 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА ЦАР САМУИЛ

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе концерт на църковна музика в рамките на възпоменателната вечер, посветена на 1000-годишнината от смъртта на българския цар Самуил († 6 октомври 1014). В концерта взеха участие Камерен хор „Средец“ с диригент Александър Кулюмджиев и Камерен ансамбъл „Йоан Кукузел – Ангелогласният“ с диригент Димитър Димитров.

На събитието присъстваха министър-председателят на служебното правителство проф. Георги Близнашки, заместник-кметът на София Тодор Чобанов, акад. Васил Гюзелев, представители на академичната общност на СУ, преподаватели и студенти.

Ректорът на Софийския университет проф. дин Иван Илчев отбеляза, че за него е удоволствие и чест и като историк, и като ректор на СУ, Алма матер да бъде домакин на отбелязването на 1000 годишнината от кончината на цар Самуил.

Проф. Георги Близнашки поздравя присъстващите в Аулата и подчерта, че цар Самуил е една от най-грама-тичните, героични и трагични личности в българската история.

В словото си той отбеляза, че цар Самуил печели Велики победи, но търпи и тежки загуби. Той остава в историческата памет не като завоевателят, разширил отново територията на България до Адриатика, завладял Лариса, навлязъл в Пелопонес и обсадил Одрин, а като цар Самуил - защитникът на българската независимост и достойнство.

Той допълни още, че образът на величествения и трагичен български цар Самуил, непреживял страданията на войниците си, е един от нашите незабравими уроци по история. Историята говори за величието в трагедията на ослепените колони воители, които се завръщат при своя цар в Преспа. Без съмнение тъжната армия от слепци, скитащи се по градове и села е смъртоносният удар, нанесен от Василий II на неговия "вечен" противник Самуил и на Първото българско царство. Именно този удар, който

прекъсва войнствените и непримирим дух на българите, печели на императора прозвището „Българоубиец“, каза проф. Близнашки.

В словото си той припомни, че четири години след смъртта на цар Самуил Първото българско царство - една от най-ранните европейски държави и несъмнена до-

минараща сила в европейския югоизток - престава да съществува. За да се възроди отново няколко века по-късно.

„Прозрението на една нация се извайва, когато премине през трагизма и страданието. Нещо повече, за националната историческа памет траурът има не по-малко значение от триумфите, защото нацията се обединява и сплотява от пораженията си, за да възкръсне и да роди своето Възраждане, като така става част от европейското историческо и културно пространство“, отбеляза още проф. Близнашки.

Той подчерта, че днес паметта за цар Самуил по-скоро ни свързва, отколкото ни разделя с нашите съседи. Общото членство на България и Гърция в Европейския съюз помага на всяка от двете страни да разбира по-добре чувствителността на другата. Като пример за това той посочи, че българският президент е бил придружен от министъра на културата на Гърция, когато е отишъл да се поклони пред тленните останки на цар Самуил в Солун.

В заключение проф. Близнашки отбеляза, че делото на българския цар Самуил е достоен пример за доблест и себеотрицание, от които всеки гражданин и държавник би трябвало да се поучи.

След словото на проф. Близнашки присъстващите в Аулата на СУ имаха възможност да чуят изпълненията на Камерен хор „Средец“ и Камерен ансамбъл „Йоан Кукузел – Ангелогласният“.

ФНПП ОТПРАЗНУВА 30-ГОДИШНИЯ СИ ЮБИЛЕЙ С ИЗЛОЖБА И МУЛТИМЕДИЕН СПЕКТАКЪЛ

В Университетската библиотека на СУ бе открита изложбата „Проф. д-р Георги Бижков – ученият, изследователят, преподавателят“. Събитието се проведе в рамките на честването на 30-годишнината на Факултета по начална и предучилищна педагогика. Изложбата включваше 77 заглавия - книги, учебници и монографии, от близо 40-годишния творчески път на проф. Бижков. Голяма част от книгите са издавани самостоятелно, а други в съавторство с учени от България и чужбина. Акцент в изложбата бяха ордените и наградите, получени от проф. Бижков през годините.

На откриването присъстваха директорът на библиотеката доц. д-р Анна Ангелова, проф. Албена Чавдарова, зам.-ректор на СУ, проф. Димитър Гюров, декан на ФНПП, бивши и настоящи преподаватели от факултета, както и много студенти.

Доц. Анна Ангелова не скри възлението си от факта, че за пореден път Университетска библиотека отваря врати, за да почете поредния университетски празник и да отбележи 30-годишнината от създаването на най-младия факултет в университета и Алма матер. Тя добави, че 30 години са кратък, но и достатъчно дълъг срок в историята на един факултет, за да могат няколко поколения студенти да получат образованието си. „Едва ли има по-добър повод да почетем годишнината на факултета от отбелязването на трудовете, делото на първостроителя, на основоположника на факултета – проф. Бижков“, каза още доц. Ангелова. Делото на проф. Бижков живее и днес чрез неговите книги, статии, учебниците, които е написал и всеки студент, който влезе в Универ-

ситетската библиотека и поиска да се докосне до тях, по някакъв начин се докосва до наследството на проф. Бижков.

Проф. Димитър Гюров се обърна към всички колеги, приятели и съратници на проф. Бижков: „Бих казал, че младешката възраст на факултета е свързана с много имена, с всички нас. Но трудно бихме могли да си представим факултета без проф. Бижков. Като преподавател, като учен, изследовател и ръководител. Неговото присъствие чрез трудовете, чрез дейността му е ярък пример за това, което ние сме се опитвали винаги да защитаваме – да бъдем

не просто факултет, а да бъдем част то Софийския университет, от Алма матер“.

Проф. Гюров отбеляза, че проф. Бижков е не само едно светло име в историята на факултета, а и учен с национална и международна известност, авторитет, заслуги и трудове, които и днес се използват от студенти и преподаватели. Деканът на ФНПП изрази радостта си, че в тези празничните дни могат да се отбележат чрез това събитие неговото дело, неговите трудове и всичко онова, което той е завещал и призова всички отново да обърнат поглед към неговите книги, студии, статии.

Проф. д-р Нели Бояджиева акцентира в словото си върху неуморната научно-изследователска дейност и книжовна отговорност, която е имал проф. Бижков към своите читатели. „До последния момент на своя път той не остави перото и не предаде музата и каузата си“, каза проф. Бояджиева.

Георги Бижков завършва специалност „Педагогика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1964 г. В периода 1966-1970 г. е докторант в Академията за педагогически науки, Берлин. От 1970 до 1980 г. специализира в Германия, Австрия, СССР. През 1980 г. започва работа като доцент в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, катедра „Теория и история на педагогиката“. От 1983 до 1990 г. ръководи Научноизследователската

лаборатория по педагогическа диагностика. Научен ръководител е на националните педагогически изследвания: за Диагностика на резултатите от учебно-възпитателната работа в I-VIII клас, както и на международното изследване "Progress in International Readings Literacy Study – PIRLS". От 1989 г. е професор във Факултета по педагогика. През 1991 г. преминава към Факултета по начална и предучилищна педагогика и е негов декан в периода 1993-2003 г. През 1999 г. получава научното звание „Чуждестранен член на Руската академия на образованието“, Москва – едно от най-високите признания за постижения в областта на педагогическата наука и образованието, а през 2000 г. получава Почетен знак със синя лента на Софийския университет.

За три десетилетия проф. Георги Бижков има неоспорим принос в развитието на българската педагогическа наука. Той оставя богато научно творчество – над 150 книги, монографии, студии, учебници и статии в областта на методологията на педагогическите изследвания, сравнителното образование, педагогическата диагностика и тестологията, а като преподавател в Софийския университет възпитава и подготвя няколко поколения учителски кадри.

Сред основните трудове на проф. Бижков се открояват „Методология и методи на педагогическите изследвания“, „Педагого-психологическа диагностика“, „Реформаторска педагогика“, „Сравнително образование“, „Образователните системи в Европа“, „Теория на възпитанието“.

Проф. Албена Чавдарова поздравя всички свои колеги с хубавия празник по повод 30-годишнината на факултета и изрази радостта си като представител на Факултета по педагогика, че през изминалите години, въпреки трудностите, двата факултета работят заедно и ще продължават така и в бъдеще – в името на науката педагогика. Тя добави, че проф. Бижков винаги е полагал усилия и е бил радетел на това педагогиката да бъде из-

гизната на много голяма висота, да бъде ценена не само сред студентите, които се обучават в педагогическите направления, но и сред учителите.

Бижков е тук, сред нас. Още повече и чрез своя син, който е негов биологичен продължител, а ние всички сме следователи на проф. Бижков и надявам се, че ще продължим това, което той направи не само за факултета като организатор, но и за педагогическата наука. Така че продължавате!

факултет, с много амбиции и с много любов. И докажахме своето място в Алма матер. Всички ние, имаме основание да се гордеем с това, което правим, с нашите великолепни студенти, които и тази вечер ще бъдат с нас и ще направят празника ни голям“.

Ректорът на Софийския университет проф. дин Иван Илчев поздравя всички колеги от ФНПП с празника и добави, че в момента те подготвят бъдещето на България, защото именно студентите, които влизат тази година във ФНПП, в своята зряла възраст ще подготвят хората, които ще вкарат България в XXII век.

На празника музикална група от факултета представи музикална програма. Студенти от специалност „Изобразително изкуство“ бяха подготвили зрелищен пърформънс.

ФАКУЛТЕТЪТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВА КОМУНИКАЦИЯ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ОТБЕЛЯВА СВОЯТА 40-ТА ГОДИШНИНА

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ Факултетът по журналистика и масова комуникация отбеляза двоем юбилей – четири десетилетия от създаването му като самостоятелен факултет и 20 години от създаването на специалността „Връзки с обществеността“. На празника присъстваха бивши и настоящи възпитаници и преподаватели на факултета, представители на академичната общност.

Празникът бе открит от доц. Теодора Петрова, декан на Факултета по журналистика и масова комуникация, която благодари всички, уважили празника. Доц. Петрова показва документ от Архива на СУ, разпореждане 159, с което Бюрото на Министерския съвет на 7 август 1974 г. създава ФЖМК. Оттогава до днес има няколко неща, които са традиция във факултета, каза доц. Петрова и подчерта, че ако има характерна черта за този факултет, то тя е, че винаги сред преподавателите е имало професори с изключително сериозно име в науката и изследванията и те са давали много на факултета, а още от самото си създаване факултетът винаги е имал много сериозна връзка с практиката.

От името на ректорското ръководство поздрав поднесе заместник-ректора на СУ доц. Милена Стефанова: „Удоволствие е за мен да поднеса приветствието на ректорското ръководство и лично на ректора проф. дин Иван Илчев. Да ви пожелаем на първо място

то здраве. Още много, много творчески успехи и навсякъде в своя живот и в попрището, което имате, да прославяте името на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Доц. Стефанова поднесе поздравите си и за 20-годишнината от специалността „Връзки с обществеността“. Тя заяви пред аудиторията, че трайно в годините интересът към специалностите, които Факултетът по журналистика и масова комуникация предлага, не спадва. Заместник-реktorът се обърна към младите колеги от факултета да не забравят къде се обучават, не губят свободата на словото, да бъдат обективни и да не се поддават на натиск и манипулация.

Мария Иванова, възпитаник на ФЖМК, поднесе почетен плакет от името на президента на Република България Росен Плевнелиев. Факултетът получава отличието по повод 40-годишнината от създаването и за забележителния принос в образованието на поколения журналисти, издатели и специалисти по връзки с обществеността и изграждането на съвременния облик на българското висше училище.

В поздравителен адрес Росен Плевнелиев изрази благодарността си за възможността да бъде съпричастен с празника на факултета: „Искрено вярвам, че единствената сила, която ще вдъхновява перото ви, е свободата. Свободата да се изразявате, да търсите истината, да защитавате принципите на независимата журналистика. А благодарение на знанията, които получавате във Факултета по журналистика и масова комуникация, ще знаете как и по най-достойния начин да носите от-

говорността на професията. Защото само образованият ум може да бъде свободен. Желяя ви успехи във вашия професионален път, пристрастност проявявайте единствено към проблемите на обществото и не в угоден на силите на деня. На добър час и весел празник.“ – се казва още в поз-

гравителния адрес.

Студентите и преподавателите във Факултета бяха поздравени и от министър-председателя на служебното правителство. „Ако обществото ни е монета от две страни, вие, журналистите и специалистите по връзки с обществеността сте трансмисията между тях – с труда и с високите професионални критерии, които си поставяте, вие сте в основата на всяка обществена трансформация и на всяка цялост, която ни прави да вървим заедно в една посока“, отбелязва в поздравителния си адрес проф. Георги Близнашки.

Сред гостите на празника беше и Дебора Филипс – Вицепрезидент на Асоциацията на европейските училища по журналистика, която даде висока оценка на работата на ФЖМК.

Поздравления за юбилея на ФЖМК и за специалността „Връзки с обществеността“ поднесоха Мария Гергова – от името на Международната пиар асоциация, журналистите от вестник „Сега“ Светослав Терзиев и от БТВ Светослав Иванов, Анета Милкова, член Управителния съвет на БНТ, председателят на Съюза на журналистите в България Снежана Тодорова, почетният доктор на Софийския университет проф. д-р Бурхард от Виенския университет.

По повод двойния празник председателят на Българското дружество за връзки с обществеността Асен Аенов връчи на доц. Петрова специална награда за принос в развитието на комуникационните професии и свободата на словото в България, а проф. Петко Тодоров от УНСС поднесе почетен медал на ФЖМК за ползотворно академично сътрудничество с Катедра „Медии и обществени комуникации“ на УНСС.

Доц. Петрова отбеляза, че ФЖМК си

сътрудничи успешно с Богословския факултет. Деканът на факултета доц. Омарчевски подчерта, че за него е чест и удоволствие да присъства на празника и от името на академичната общност на Богословския факултет поднесе най-сърдечни поздравии. Пожела на всички здраве, търпение, душевна бодрост и много успехи в общата мисия – да се съхранят сред народа традиционните духовни ценности, съчетани с образование на високо европейско ниво. Доц. Омарчевски подари на декана на ФЖМК ново издание на Библията, в превод от старогръцки и староеврейски, плод на усилията на колеги от Богословския факултет.

По-късно през деня в централното фоайе на Ректората бе учредена Асоциация на завършилите Факултета по журналистика и масова комуникация. В рамките на събитието бе представена и специално изработената за новосъздадената асоциация страница в интернет <http://alumni.fjmc.uni-sofia.bg/>.

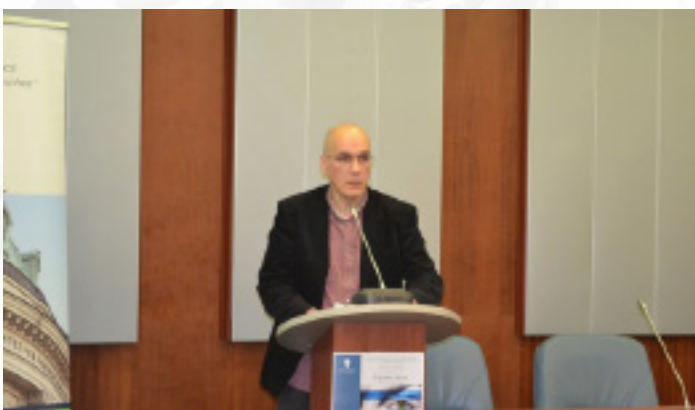

ПУБЛИЧНА ЛЕКЦИЯ НА Д-Р ЕФРАИМ ЛАПИД

В Конферентната зала на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе публична лекция на д-р Ефраим Лапид, Университет Бар-Илан, Израел, на тема *The*

National Security Of Israel. Д-р Лапид е гост на Центъра за регионални изследвания и анализи (ЦРИА) към “Регионалната програма” на Университетския комплекс по хуманитаристика “Алма Матер”. На събитието присъстваха посланикът на Израел в България Шаул Камиса Раз, преподаватели и студенти.

Доц. Иван Първев, ръководител на научната програма „Регионални изследвания“ в УХК „Алма Матер“, благодари на всички присъстващи за проявения интерес към събитието и представи д-р Лапид. Бригаден генерал Ефраим Лапид в продължение на 30 години е служил в израелската армия, 20 години е работил в разузнаването и е бил главен говорител във въоръжените сили на Израел. В момента е преподавател в департамента за политически науки на университета Бар-Илан. Член е на преподавателския корпус на колежа „Галилей“, където преподава по теми, свързани с въпросите на националната сигурност на Израел. Ефраим Лапид е автор и съставител на две книги, посветени на националната сигурност на Израел.

Доц. Костадин Грозев, научен директор на УХК, изрази радостта си от организираното събитие и възможността да присъства на толкова интересна лекция. Той направи кратко представяне на Университетския център по хуманитаристика „Алма Матер“.

Комплексът функционира от месец декември 2009 г. и е финансиран по проект от фонд „Научни изследвания“

към Министерството на науката и образованието. Основната цел на УХК е изграждането и утвърждаването на силно и конкурентоспособно научноизследователско звено в Софийския университет “Св. Климент Охридски” с капацитет за извършване на качествени научни изследвания с активното участие на докторанти и студенти. Приоритети в изследователската програма на Комплекса са теми, свързани с културно-историческото наследство, приложението на съвременните информационни технологии в образованието и изследователската дейност, регионалните изследвания и устойчиво развитие, езици, медии и култура.

Шаул Камиса Раз, посланик на Израел в България, поздравиха всички в залата и изрази радостта си, че за пореден път Софийският университет е домакин на толкова интересно събитие. Посланикът отбеляза, че всеки път се радва да гостува на СУ и изтъкна добрите икономически, културни и академични отношения между България и Израел. Посланикът подчерта, че е радостен от факта, че Еврейският университет в Ерусалим е партньор на Софийския университет в рамките на програмата „Хоризонт 2020“.

Той допълни, че д-р Ефраим Лапид е един от най-добрите професионалисти в своята област, с богат опит и практика, с огромен академичен опит, натрупан в няколко университета.

Д-р Ефраим Лапид приветства всички присъстващи и благодари на Софийския университет за организирането на този форум. Той отбеляза, че националната сигурност е важна за всяка страна и въпреки, че темата е за Израел, нещата, които ще разгледа в презентацията си, ще отговарят и за много други държави. Основно място в лекцията му заеха четирите стълба, на които се крепи националната сигурност – армията, икономиката, обществото и международната политика на държавата.

РЕКТОРЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТСКИ ИНСТИТУТ ПРОФ. ДЖОУЗЕФ УАЙЛЪР ИЗНЕСЕ ЛЕКЦИЯ ПРЕД СТУДЕНТИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ ректорът на Европейския университетски институт във Флоренция проф. Джоузеф Уайлър изнесе открита лекция на тема: „Краят на Pax Americana (1914-2014): отново слепешком“. Гости на събитието бяха министър-председателят на служебното правителство проф. Георги Близнашки и министърът на образованието и науката в служебното правителство доц. Румяна Коларова.

Проф. Джоузеф Уайлър е на посещение в нашата страна по покана на Министерството на образованието и науката и на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Визитата се осъществява в контекста на процеса по присъединяването на България към Конвенцията за основаване на Европейския университетски институт, подписана във Флоренция на 19 април 1972 г.

Събитието бе открито от Даниел Смилов. Той поздрави проф. Уайлър с „Добре дошъл в Софийския университет“ и го определи пред аудиторията като един от един от най-изтъкнатите учени в областта на международното, сравнително конституционно право, както и като голям познавач на процеса на европейската интеграция, на връзките между Европа и останалата част на света, на мястото на Европа в света. Той представи

накратко академичната биография на Джоузеф Уайлър.

Проф. Дж. Уайлър е изучавал право в университетите Съсекс, Кеймбридж и в Европейския университетски университет във Флоренция, Италия, където по-късно става професор. Той е преподавал в Мичиганския университет, в юридическите факултети на Нюйоркския университет и Харвард. Изследователските интереси на проф. Уайлър са в областта на международното право, европейската интеграция и правото на ЕС, както и върху проблемите на глобализацията, демокрацията и отношението религия-право. Сред неговите най-значими книги са: „The Constitution of Europe“ и „Un Europa Cristiana“.

„Проф. Уайлър е автор на много книги, преведени на множество езици. Между тях бих споменал публикациите му по отношение на конституцията на Европа, които са много и засягат интересни теми като европейската идентичност и ролята на религията в европейската идентичност“ допълни още Даниел Смилов.

В лекцията си проф. Уайлър се спря на ролята на Съединените щати и американската външна политика в съвременния свят. Основният въпрос, който зададе, е каква трябва да е оценката от морална гледна точка на тази роля.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКУМЕНТАЛНИЯ СБОРНИК „ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ВРАЖЕСКИТЕ ЕМИГРАНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ“

В Конферентната зала на Софийския университет беше представен шестнадесетият документален сборник от поредицата „Из архивите на ДС“ на тема „Държавна сигурност и вражеските емигрантски организации (1945-1989)“.

Представянето бе организирано от Комисията по досиетата в партньорство с Университетския комплекс по хуманитаристика „Алма матер“ и Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Събитието бе открито от доц. Костагин Грозев, научен директор на УХК „Алма матер“, който изрази радостта си, че дълготрайното и ползотворно сътрудничество между Историческия факултет на СУ, УХК „Алма Матер“ и Комисията по досиетата е довело до тази серия представяния на научноизследователската продукция на комисията: поредицата „Из архивите на ДС“.

„Всеки един от сборниците има своя собствена тематика и заслужава да му отделим едно представяне“, каза доц. Грозев. Той покани гостите и на предстоящите представяния на сборниците, които ще бъдат съответно на 14-ти октомври за културно-историческото разузнаване и на 21-ви октомври за вражеските радиостанции и борбата в ефира.

Евтим Костагинов, председател на Комисията по досиетата, отбеляза, че темите на сборниците се определят в началото на годината, когато комисията взема решение и планира по кои от тях да се работи. Работното заглавие на творческия екип в момента е „Изследователски отдел“, но г-н Костагинов изрази надежда в следващите години той да прерасне в Институт за национална памет.

Той подчерта още, че разгледаните теми са изключително актуални и по тях се поднасят документи, които не са били публикувани в публичното пространство до този момент. В книжното тяло са обработени над 150 архивни единици и са публикувани 102 документа. В електронния носител са публикувани над 250 документа.

Г-н Костагинов благодари на Красимир Кръстев,

най-младият член на колектива, който ще представи Второ издание под неговото ръководство. Евтим Костагинов допълни, че основната цел на тези сборници е да предизвикат интерес в по-младите хора. В заключение той благодари на творческия колектив, на домакините и партньорите от Историческия факултет на СУ и УХК „Алма матер“.

Доц. Грозев отбеляза, че темата за вражеските емигрантски организации е част от по-голямата тема за съдбата на онези българи, които след установяването на комунистическия режим избират нелекия и рискован път на емиграцията: „Техните цели, възраст, демографска характеристика са много разнообразни, зад всяка емигрантска история стои сюжет, който може да послужи за филм или роман. Същевременно поводите за емиграция са различни, първоначално и основно за политически преследвания в името на оцеляването, има и хора които се опитват да се свържат с роднини. В крайна сметка в периода 1945-1989 г. в българската емигрантска диаспора има твърде много тенденции, съдби, интересни перипетии и страдания, намерили отражение в документалния сборник“. Доц. Грозев обясни, че същността на този сборник надхвърля

индивидуалните истории и се отнася към нещо по-общо - към онова, което оперативните документи разглеждат като заплаха за сигурността на България и неслучайно Държавна сигурност се занимава с тази „заплаха“. „ДС се опитва да следи българите в чужбина като индивиди, напуснали страната и се опитва да противодейства на сътрудничеството им за създаването на емигрантски организации, които биха насочили дейността си обратно към родината. Оттук в ДС се създава идеята, че всички емигрантски организации са вражески и са достоен обект според оперативните интереси за взимане на съответните мерки“, добави доц. Грозев.

ИЗЛОЖБА, ПОСВЕТЕНА НА 60-ТА ГОДИШНИНА НА ЦЕРН И 15 ГОДИНИ ПЪЛНОПРАВНО УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРИЯ В ОРГАНИЗАЦИЯТА

В Националния музей „Земята и хората“ бе открита изложба, посветена на 60-та годишнина от основаването на ЦЕРН и 15-та годишнина от пълноправното членство на България в организацията. Събитието е организирано от Министерството на образованието и науката и Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с любезното съдействие на Националния музей „Земята и хората“ и София Тех Парк.

Европейската организация за ядрени изследвания ЦЕРН е създадена през септември 1954 г. от 12 западно-европейски страни-учредителки. Днес ЦЕРН има 21 страни-членки, в това число страни от Централна и Източна Европа, както и протоколи за сътрудничество с 40 страни. Почти 11 000 учени от 500 научно-изследователски центрове и университети от 100 националности могат да работят на експерименталните ѝ комплекси.

Приемането на България в ЦЕРН е акт на признание на

нивото и достиженията на българската физика на високите енергии, на приноса на българските физици и инженери в съвременната наука, на значителния научно-технологичен потенциал на страната и е резултат от многогодишните усилия на българската научна общност и

няколко български правителства.

Изложбата е посветена на миналото, настоящето и бъдещето на ЦЕРН, българското присъствие в различните изследователски и образователни програми и новите перспективи за научно сътрудничество и технологичен трансфер пред българските научно-изследователски институции и българския бизнес.

Гости на откриването бяха генералният директор на ЦЕРН проф. Ролф Хойер, ректорът на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ проф. дин Иван Илчев, министърът на образованието и науката в служебното правителство доц. Румяна Коларова, Ирена Младенова, зам.-министър на икономиката и енергетиката, ученици от СОУ „Нешо Бончев“ Панагюрище и 9-то ОУ гр. Перник, заедно със своите учители, които са преминали обучение в ЦЕРН.

„Българските физици и инженери от Физическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и Института по ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН участват в експеримента CMS от неговото създаване през 1991 г. и имат съществен принос в разработването и конструирането на детектора“, отбеляза доц. Румяна Коларова. Тя добави, че посещението ѝ в ЦЕРН е едно от най-вълнуващите събития в живота ѝ и била искрено впечатлена от това, което българската наука и специалисти са изобретили. Доц. Коларова подчерта, че над 255 български учители и преподаватели са преминали през модулите на програмата за квалификация на учители в ЦЕРН, подкрепена от Министерството на образованието и науката и провеждана съвместно със Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, образователния офис в ЦЕРН и Българската академия на науките.

Доц. Коларова каза още, че данните, които се получават при изследванията в ЦЕРН, могат да се ползват от учените в цял свят и по този начин ЦЕРН създава светов-

на общност от учени, които едновременно и в тясно сътрудничество търсят и постигат своите открития. В заключение доц. Коларова пожела на всички незабравима разходка из магическия свят на науката, който ни прави част от Обединена Европа на знанието.

Генералният директор на ЦЕРН проф. Ролф Хойер обърна внимание на всички присъстващи, че това е организация за фундаментални научни изследвания, която се опитва да стигне до дълбините на начина, по който Вселената е произлязла и как съществува благодарение на физиката. Той допълни, че за целта е необходимо да се раз-

Виват технологиите, което от своя страна позволява

да се развива и индустрията. Всичко това ЦЕРН успява да постигне благодарение на стотиците учени от различни националности, които работят там и помагат със своите знания. „Нашата мисия в ЦЕРН е обвързана също и с образованието. Приканвам всички млади хора да ни посетят заедно със своите учители. Да се докоснат до технологиите, с които работим и да опитат само какво могат да направят с тях и да станат част от бъдещето на ЦЕРН“, каза проф. Хойер.

Проф. дин Иван Илчев, ректор на Софийския университет, поздрави присъстващите в музейната зала и изрази радостта си, че преди 15 години именно Софийският университет е един от инициаторите България да влезе

в ЦЕРН и българските учени да присъединят усилията си към усилията на световни учени.

„През изтеклите години в ЦЕРН са работили повече от сто преподаватели и докторанти от Софийския университет и безспорно са направили всичко по силите си, за да ускорят движението на човечеството напред. ЦЕРН е решение за проблемите на човечеството през XXII век. На някои от вас това изглежда много далече. Но моят дяло е роден в края на XIX век. Внуците на тези млади хора тук ще живеят през XXII век, а ЦЕРН и хората, които всеотдайно работят в него, са връзката между времената. Пожелавам ви успех“ – каза проф. Илчев.

Доц. д-р Леандър Литов, ръководител на Катедрата по атомна физика в СУ „Св. Климент Охридски“ и на българския екип към ЦЕРН, благодари на всички, помогнали за реализирането на изложбата. Той заяви, че от чисто

човешка гледна точка 60 години е една съвсем прилична възраст, но погледнато исторически – това е една съвсем младенческа възраст. „Важното е, че за тези 60 години ЦЕРН успя да направи такива приноси в развитието на човешката цивилизация, които се помнят, които са исторически – както със своите чисто научни изследвания, чисто фундаментални изследвания, по пътя на по-дълбоко разбиране структурата на материята, на времето, на историята на нашата вселена, така и неговия изключителен принос за развитието на човешката цивилизация“.

Доц. Литов уточни, че изложбата е разделена на четири части. В първата са представени историята и достиженията на ЦЕРН. Във Втората се проследява един от големите експерименти в ЦЕРН – CMS, в който България има много сериозно участие. Третата част на експозици-

ята разглежда мястото на България в ЦЕРН. Четвъртата част е посветена на изкуството в ЦЕРН и показва връзката между науката и изкуството, достиженията на човешкия дух и талант.

Доц. Литов отправи поздрав към учениците, които присъстваха в залата: „Най-важните хора, за които е направена тази изложба – това са нашите ученици – от Панагюрище и Перник, и се надяваме да запалим техните сърца и някой ден те ще дойдат при нас и ще започнат да правят наука“.

В ЦЕРН работят за по-кратки или по-продължителни срокове близо 120 физици, инженери и техници. В различ-

ни форми на обучение – летни училища, специализации и стипендиантски програми – близо 50 студенти от бъл-

гарските висши училища са обогатили знанията и опита си през изминалите 15 години.

Членството на България в ЦЕРН открива нови перспективи за професионална реализация пред младото поколение физици, инженери и компютърни специалисти. Близко половината от българските сътрудници в ЦЕРН са под 35-годишна възраст. Членството в ЦЕРН стимулира и конкурентоспособността на българската индустрия – само през последните четири години 35 български фирми са спечелили конкурси за производство и доставка на оборудване за ЦЕРН.

Български специалисти участват в работата, свързана с калибрирането и валидирането на Монте-Карло симулацията на агрорния калориметър. Те анализират данни от тестови експерименти на модулите на агрорния калориметър, облъчвани със снопове от заредени пиони, протони, мюони и електрони.

Световната изчислителна мрежа WLCG (Worldwide LHC Computing Grid) е глобална мрежа от изчислителни центрове. Тя стартира през 2002 г. с идеята да осигури пренос и анализ на около 15 000 000 Gb от данни, генери-

рани ежегодно от LHC. От българска страна в световната GRID мрежа участват Институтът за информационни и комуникационни технологии, БАН, Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика, БАН и СУ „Св. Климент Охридски“. 45 % от българските сътрудници в проекта LHC са под 35-годишна възраст, а 1/3 от тях са жени.

Във Физическия факултет на СУ е изграден CMS център, който разполага с четири работни места за дистанционно наблюдение и проследяване на набора на данни и статуса на детектора CMS в реално време. Системата за видеоконферентна връзка в центъра осигурява участието в онлайн конференции и дискусии.

Изложбата може да бъде посетена всеки ден до 30 октомври 2014 г. от 10.00 до 17.00 часа. Два пъти дневно - в 11.00 и 15.00 часа, са предвидени лекции по актуални теми от разностранната изследователска дейност на ЦЕРН в областта на фундаменталните изследвания и техните приложения, а също така и прожекции на филмите „4% Вселена“ и „Ловци на тъмна материя“. За първи път се представя и пълна колекция от произведения на изкуството, вдъхновени от изследванията, провеждани в ЦЕРН.

ИЗЛОЖБА

„КАЛЦИТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ“

В Музея по минералогия, петрология и полезни изкопаеми в Ректората на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ доц. Василка Младенова от Геолого-географския факултет откри изложбата „Калцитите на България“. На същото събитие бяха връчени и наградите от фотоконкурса „Геоложкото многообразие на България през погледа на обектива“.

В изложбата „Калцитите на България“ са представени колекционни образци от известни български находища и минераложки точки. Образците са представени за временна изложба от сбирките на частните колекционери Злати Златев, Антон Иванов, Димитър Иванов, Димитър Стоянов и Светослав Петрусенко.

Лариса Нешева, отговорник на фонда и експозициите на минералите в България към Музея „Земята и хората“, разказа интересни факти за

калцитите.

Светослав Петрусенко, дългогодишен служител в Природо-научния музей в София, подари на музея на СУ значка с изображение, подготвено от акад. Костов във връзка с проведена преди 32 години международна геоложка конференция. Изображението представлява идеята на акад. Костов за хабитусното изменение на кристалите.

„Тази експозиция носи името на нашия първопроходец в минералогията и петрографията акад. Георги Бончев и в неговата специална минералогия за калцита той е написал, че няма друг минерал, който толкова много да е допринесъл за развитието на науката и от него е тръгнала идеята за кристалографията и физиката на твърдото тяло. В тази изложба ще видите цялото разнообразие на този уникален минерал“, каза още Светослав Петрусенко.

След откриването на изложбата бяха отличени победителите във фотоконкурса „Геоложкото многообразие на България през погледа на обектива“ за наградите на Pentax.

В конкурса участват 48

фотографи със 198 снимки на скални обекти от България.

В залата на музея са експонирани 30 фотографии, избрани от компетентно жури. Спонсори на конкурса са ВИП Трейдинг Дигживижън ООД (официален представител на Pentax за България), Българската минно-геоложка камара и

Фактор БГ.

Назградите връчи председателят на журито Ралица Хаджиева, представител на ВИП Трейдинг Дигживижън ООД.

Първа награда получи Филип Пейнерджиев за фотографията си „Изгревът и арката“, с. Тюленово – морска абразия на Варовици.

Втора награда бе връчена на Стефан Стефанов за фотографията „Корабите“, Синеморец – туфозни пясъчници.

Трета награда получи Елеонора Балканска за фотографията „Меандър на р. Арда, Всечен в скалите на Маждаровския палеовулкан.

Елена Неикова – уредник на Музея по минералогия, петрология и полезни изкопаеми на СУ, благодари на Всички присъстващи и на Всички участници в изложбата. Тя обяви специалната награда, която музеят присъжда на Ивайло Терзиев за фотографията му „Крушунски водопади“ – изгорна каскада.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКУМЕНТАЛНИЯ СБОРНИК „ДС И „ВРАЖЕСКИТЕ“ РАДИОСТАНЦИИ“

В Конферентната зала на Софийския университет беше представен четиринадесетият документален сборник от поредицата „Из архивите на ДС“ на тема „ДС и „вражеските“ радиостанции“. Представянето бе организирано от Комисията по досиетата в партньорство с Университетския комплекс по хуманитаристика „Алма матер“ и Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Събитието бе открито от доц. Костадин Грозев, научен директор на УХК „Алма матер“, който изрази радостта си, че дълготрайното и ползотворно сътрудничество между Историческия факултет на СУ, УХК „Алма Матер“ и Комисията по досиетата е довело до тази серия представяния на научноизследователската продукция на комисията - поредицата „Из архивите на ДС“. Той изрази радостта си, че за пореден път залата е пълна с хора, които са привлечени от интересната тема, на която е посветен новият сборник.

Екатерина Бончева, член на Комисията по досиетата,

запозна присъстващите с основните акценти от разгледания в сборника проблем. Тя подчерта, че много рядко историята на България е разказвана през автентични документи, както е в този случай, и допълни, че подборът на документите е осъществен изцяло от млади специали-

сти. Тя изрази и радостта си, че сред публиката в залата има много хора, работили в т.нар. „вражески“ радиостанции преди 1989 г., както и след това.

Новият том от поредицата „Из архивите на ДС“ включва 115 документа, поради ограничението от броя на страниците, докато в дигиталния му вариант са публикувани 228 документа. В сборника са представени основно шест „вражески“ радиостанции – „Горянин“, „Христо Ботев“, ВВС, „Свободна Европа“, „Дойче веле“ и „Гласът на Америка“. В документите на ДС има засечени данни за още 20 вражески радиостанции, чиито сигнали са стигали до територията на България, но не за всички от тях има документи. Поради тази причина в сборника те са маркирани и има приложена кратка анотация за всяка от тях.

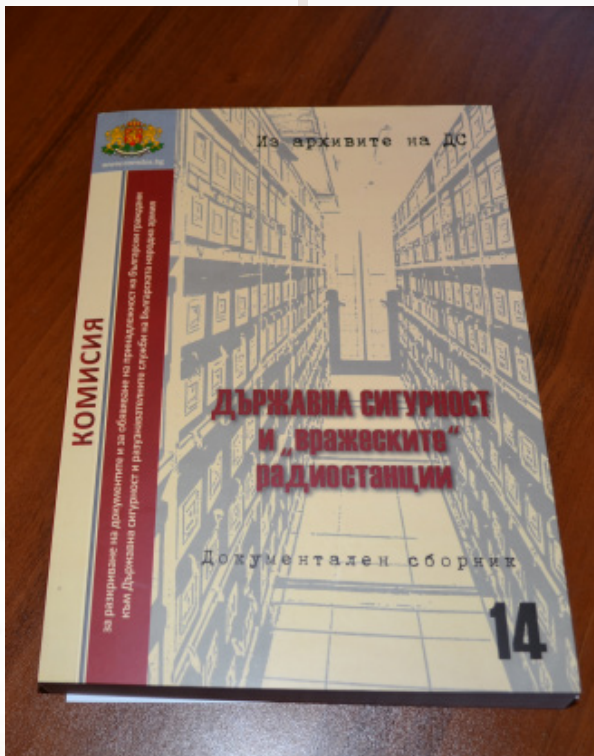
Екатерина Бончева отбелязва, че екипът, подготвил сборника се е насочил към тези шест радиостанции, защото към тях е имало най-силен оперативен интерес от страна на ДС. За тях има запазена документация в т. нар. литерни дела – групова разработка и наблюдение на определена радиостанция. Според ДС целта им е да „ерозират социалистическия строй, да разложат морално и политически народа и да реставрират буржоазно-капиталистическите порядки“, отбелязва Екатерина Бончева. На всички тях се приписва и съществена роля за криминалната престъпност в България. Не на последно място интересът е налице и защото в тях работят хора, определени за изменници на родината и вражеска емиграция. Към тях е имало оперативен интерес от една страна като към хора, които е трябвало да бъдат наблюдавани и разработвани, а от друга - като към хора, които трябва да бъдат вербувани.

Тъй като отношението на ДС към всяка от радиостанциите е различно и нееднозначно, Бончева проследи отношението на ДС към всяка една от тях. Като най-вражеска е определена „Свободна Европа“, с псевдоним „Латерна“. Тя е създадена през 1950 г. като част от Американския комитет за свободна Европа. Основните обвинения са, че пропагандира буржоазния начин на живот, дискредитира Българската комунистическа партия и ръководната ѝ роля, подстрекава към различни форми на провокация, разчита на реакционно настроените елементи в България и др. Към нея са били налагани и различни оперативни мероприятия - т. нар. мокри поръчки. Като пример Екатерина Бончева посочи, че в един от документите, поместени в сборника, на две места се отбелязва, че трябва да се пристъпи към физическото унищожаване на конкретен обект.

Докато заглушаването на радио „Свободна Европа“ е било почти плътно, то за ВВС, с псевдоним „Бърлогата“, е зависело от съдържанието на конкретните предавания. Имало е период, в който те са се чували, но по време на чешките събития от 1968 г. радиото се заглушава напълно. Българската секция на радиото е основана през 1940 г.

В поместените документи по отношение на ВВС се посочва, че „с материалите по проблемите на България трябва да се работи много внимателно, защото журналистите в ВВС се стремят да правят пропагандата, пригаждайки я към духа на добронамереност и доброжелателност“, отбелязва Екатерина Бончева. В ВВС има и много музикални предавания, които също са обект на вниманието на ДС, защото са насочени към младежката аудитория. Според тях чрез тези предавания, които включват музика по желание, конкурси, викторини, младежта бива разлагана морално и се обработва в антикомунистически дух.

Екатерина Бончева представя накратко и останалите „вражески“ радиостанции. Първото излъчване на радио „Дойче веле“ на български език е на 19 август 1963 г. За него се отбелязва, че постоянният акцент в радиопредаванията е антисъветизъм. Радио „Горянин“ е гласът на българската съпротива. Радио е на първото съпротивително движение в цяла Източна Европа. Започва да излъчва на 21 февруари 1950 г. и последното му

излъчване е през 1962 г. Според документите, работещите в радио „Христо Ботев“ са се опитвали да всеят смут в партийните редици.

КУЛТУРНИЯТ ЦЕНТЪР НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ОТБЕЛЯЗА СВОЯ 5-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

В Галерия „Алма Матер“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бе отбелязана 5-годишнината от създаването на Културния център на СУ. На празника присъстваха ректорът на СУ проф. дин Иван Илчев, директорът на центъра проф. Александър Кьосев, много представители на академичната общност. Празникът бе отбелязан с премиера на брой № 8 на онлайн списанието „Пирон“. Темата на поредния брой е „Академичният

(under)ground 1981 – 1989“. Годишнината беше отбелязана и с откриването на архивна изложба.

Проф. Кьосев поздрави всички присъстващи на събитието и отбеляза, че се списанието се прави трудно и с големи усилия и благодарни на всички, които през изминалите години са съдействали за неговото осъществяване. Проф. Кьосев представи последния 8-ми брой на списание „Пирон“, основните акценти и теми в него.

„Този брой е особен. Той в някакъв смисъл има отношение към юбилея на Центъра и към желанието този център да създава академична общност. Това е една от неговите най-важни задачи. Ние започнахме преди около шест месеца с една изложба. Тази изложба се превърна в ядрото на Центъра. Около изложбата бяха събрани над 20 интервюта и накрая млади хора им направиха анализ. Идеята беше, че може би микро пространствата на свободата се срещат по неочаквани начини на неочаквани места. Не непременно микро пространствата на съпротивата, а микро пространствата на свободата“, каза проф. Кьосев и допълни, че за да може носталгията, която изпитва това поколение да стане нещо повече, да се превърне в духовно събитие и за други, трябва да има диалог между поколенията. Задачата на последния брой на списанието е именно да вкара поколенията в диалог, за да могат да усетят интимността на семинарите, конференциите, дискусиите и цялата особена атмосфера, в която са

живели предшествениците им.

„Изложбата е била самоизследване, опит да се събере архивът на това поколение, да се види какво то е направило и да се опишат сравнителни детайли, исторически и споменни за това, какво се е случило тогава. Това е едно време, което за нас беше формиращо и ако тази среда е произвела някакви интелекти, те са се произвели тогава на тези места – в Гьолечица, на семинара в Приморско, в кръга „Синтез“, в Шумен“, каза още проф. Кьосев.

Д-р Галина Гончарова, която е водещ на 8-мия брой на „Пирон“, отбеляза, че изданието включва 22 интервюта, въз основа на които млади изследователи са коментирали тогавашната субкултура на Университета.

Тя добави, че целта на броя е не толкова да се изследват, колкото да се осветят под повърхността на съвременната хуманитаристика различни интелектуални и приятелски близости, които сега са забравени малко или много или пък тези, които са ги създали, се връщат към тях с носталгия. В този смисъл е и подзаглавието на този брой – „Поетика на отсъствието“.

Целият брой стартира с едно много амбициозно начинание да направи колективна биография на университетското поколение на 80-те години на XX век. От това амбициозно начинание остават тези 22 интервюта и 14 аналитични текста, които не претендират да бъдат изследване, а общи бележки, прочити и интерпретации, тъй като много трудно може да се направи изследване за време, за което херменевтичният ключ е все още изгубен.

„Едно от най-чувствителните неща на говоренето за миналото беше въпросът за имането или нямането на политическа съпротива – доколко интелектуалната и дискурсивната съпротива може да бъде и политическа. Бих казала, че на читателите остава отговорът на този въпрос“, каза в заключение д-р Гончарова.

Преди да бъде открита Архивната изложба, проф. Кьосев заяви пред присъстващите, че целта на Културния център на СУ е да бъде нещо важно за публиката: „Да има смисъл от него, да събира хора, да създава усещане за радост и култура и ако това сме го постигнали, сме

направили не малко“.

Проф. Кьосев благодари на всички партньори, с които е работил през изминалите пет години. Той поднесе

Университета“. Ректорът изрази радостта си, че през последните години Културният център действително се е наложил като играч на културната сцена на София и България и допълни, че това ясно личи от страниците на културния периодичен печат, от рецензиите, които излизат във вестници, списания, радио и телевизия.

В края на приветствието си проф. Илчев заяви личното си задоволство от работата на Културния център и добави, че няма друго висше училище в България, което да има такъв активен културен живот: *„Надявам се, че другите висши училища ще развият бурен културен живот, но нашият пак ще си остане най-добър. Пожелавам ви успех!“*.

благодарности и на екипа на Центъра - на първо място на главния координатор Румяна Каишева, на Христина Попова, на редактора на списание „Пирон“ Мария Цанкова, на Йоана Панкова, на кураторите и редакторите.

Йоана Панкова заяви, че Архивната изложба се опитва да представи какво е направил Културният център за пет години, но не претендира за изчерпателност. *„Подходът е по-скоро емоционален – това, което е останало в сърцата ни“*, каза тя и благодари на всички, помогнали за реализирането на изложбата.

Румяна Каишева, главен координатор на Центъра, благодари на всички, които уважиха празника и уточни, че Културният център е организирал над 330 събития и на изложбата е представена една малка част от тях, оформена на принципа на пъзел или тип колаж. Тя изрази надеждата си, че Центърът ще се развива все повече и ще има още по-широка публика.

Ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. дин Илчев честви празника на Културния център и припомни, че идеята за създаването му се е родила като резултат от подготовката за честванията на 120-годишнината на СУ. *„Тогави се убедих, че Университетът се нуждае от един културен център, който да мисли съвременно, хората в него да мислят съвременно и да представят съвременната култура и съвременното изкуство на огромния колектив на*

СТАРТИРАТ КВАЛИФИКАЦИОННИ КУРСОВЕ ЗА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ НА СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

На 6 октомври 2014 г. се проведе информационен ден по проект „Развитие на системата за квалификация и кариерно израстване на академичния състав в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

В рамките на събитието ръководителят на проекта проф. д-н Албена Чавдарова представи постигнатите резултати към настоящия момент и обяви стартирането на заявките за включване в предлаганите квалификационни курсове, които са разпределени в следните модули:

Модул 1: Информационни и комуникационни

технологии

- Компютърна текстообработка
- Презентация и презентиране
- Подготовка на публикации в електронен формат

Модул 2: Чужди езици

- Английски език
- Немски език
- Руски език

Модул 3: Академично писане

- Академични жанрове
- Редактиране и рецензиране
- Публикации в електронни научни издания

Модул 4: Комуникативни умения

- Общуване и култура
- Научният дискурс
- Научна дискусия. Дебати.

Модул 5: Методика на академичното преподаване

- Учебният процес във висшето училище – базова методическа подготовка за новоназначени и с малък опит университетски преподаватели.

Част 1. Подготовка на преподавателя за процеса на обучение.

- Учебният процес във висшето училище – базова методическа подготовка за новоназначени и с малък опит университетски преподаватели. Част 2. Реализиране на обучението.
- Учебният процес във висшето училище – базова методическа подготовка за новоназначени и с малък опит университетски преподаватели. Част 3. Ефективност на процеса на обучение на студентите.

Модул 6: Съвременни образователни стратегии и технологии

- Интерактивен подход в обучението във висшето училище
- Интерактивността в обучението
- Дизайн на университетски курс
- Съвременни образователни стратегии и методи на обучение

Модул 7: Науката стъпка по стъпка

- Наука и научно изследване
- Дизайн и осъществяване на емпирично научно изследване
- Дисертационното изследване като вид научно изследване

Подробна информация за квалификационните курсове, както и графикът за провеждането им, може да бъде намерена в разработения по проекта портал: <http://educareer.uni-sofia.bg> (Виртуален кариерен център за преподаватели). **Всички обучения ще се проведат между 10 ноември 2014 г. и 15 декември 2014 г.**

Записването в курсовете ще продължи до 7 ноември 2014 г. и ще се осъществява чрез:

1. Попълване на електронна форма на сайта на Виртуалния кариерен център за преподаватели (<http://educareer.uni-sofia.bg>);
2. Чрез попълване на заявка по образец в деканатите на факултетите;
3. Чрез изпращане на имейл до freefac@feb.uni-sofia.bg или
4. По телефон - на 02 8738123 (Център за образователни услуги).

НОВИ ПРОЕКТИ

ЧЕТИРИ ПРОЕКТА СА ОДОБРЕНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ В РАМКИТЕ НА ВТОРАТА ПРОЕКТНА СЕСИЯ НА УНИВЕРСИТЕТСКИЯ ФОНД ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Четири проектни предложения за финансиране от Университетския фонд за стратегическо развитие бяха одобрени от комисия, назначена със заповед на ректора на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ проф. дин Иван Илчев.

След разглеждане на постъпилите 36 проектни предложения комисията, в която влизат заместник-ректорът по научно-изследователска и проектна дейност чл.-кор. проф. Румен Панков, деканите на Факултета по химия и фармация, Философския факултет и Факултета по математика и информатика чл.-кор. проф. Тони Спасов, проф. Димитър Денков и доц. Евгения Великова, директорът на Университетските ботанически градини г-р Красимир Косев, директорът на НИС на СУ Божил Добрев и главният финансист Елена Петрова, предлага да бъдат финансирани следните проекти:

1. Модернизация на компютърната мрежа на Университетската библиотека на стойност 48 625 лв.

2. Изграждане на вивариум с манипулационна за работа с експериментални животни (Биологически факултет, Медицински факултет и Факултет по химия и фармация) на стойност 150 000 лв.

3. Модернизиране на презентационна зала Аула на Медицинския факултет на стойност 50 000 лв.

4. Ремонт и изграждане на спортно-рехабилитационен център на Департамента по спорт на стойност 136 577 лв.

Университетският фонд за стратегическо развитие е създаден през 2013 г. Той финансира проекти за развитие на научната, творческата и учебната дейност на Софийския университет, както и за развитие на информационната структура, цялостната управленска система, модернизация, преустройство, ремонти. Средствата във Фонда се набират от държавния бюджет чрез субсидията и отчисленията на факултетите, както и от дарения, спонсорства и други допустими от закона приходи.

КОНКУРСИ

ПРОГРАМА „САСАКАВА“ КЪМ СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ОБЯВЯВА КОНКУРС ЗА ЕДНОКРАТНИ ДОКТОРАНТСКИ СТИПЕНДИИ В РАЗМЕР ДО 2000 ЩАТСКИ ДОЛАРА

Стипендиите „Сасакава“ са предназначени за изследователска работа на кандидатите (докторантите) в чуждестранни университети и университетски библиотеки по темата на техните дисертации със срок не по-малък от един месец.

Стипендиите са предвидени за редовните докторанти в СУ „Св. Климент Охридски“, които се обучават по следните направления: изследвания на Източна Азия (Япония, Корея, Китай); история, културология, социология, философия, политология, психология.

Всички кандидати трябва да изпратят молба (свободен текст) за участие в конкурса за стипендиите „Сасакава“ до председателя на Управителния съвет проф. дин Иван Илчев - ректор на Софийския университет

„Св. Климент Охридски“ (rector@uni-sofia.bg) с копие до зам.-председателя и координатор на Програмата „Сасакава“ проф. д-р Александър Феготов (alexfedotoff@abv.bg).

Срокът за кандидатстването е до 10 декември 2014 г. Резултатите от конкурса ще бъдат огласени до 10 януари 2015 г.

Към молбата трябва да бъде приложено препоръчително писмо от научния ръководител на кандидата.

Кандидатите са длъжни да представят проект на своята работа в чужд университет, в който да обосновават необходимостта от извършване на изследователската работа или използването на чужда университетска библиотека.

Установяването на предварителен контакт с чужд университет е необходимо условие.

Бюлетинът е съставен от отдел
“Информация и Връзки с обществеността”
на Софийския университет

info@admin.uni-sofia.bg